

CASAGRANDE
LABORATORY

PROBIZ

asplan viak

pbw

Ut mot havet!

Dokken midtveispresentasjon 22.06

1. Innledning
2. Elleve strategier
3. Analyser, konsepter og ideer
4. Videre prosess

1. Innledning

Havbyen Bergen...

Havbyen Bergen...

Havbyen Bergen...

Havbyen Bergen..?

mac.no

GASAGRANDE
LABORATORY

PROBIZ

asplan viak

pmw

Ut mot havet! Havbyen Bergen.

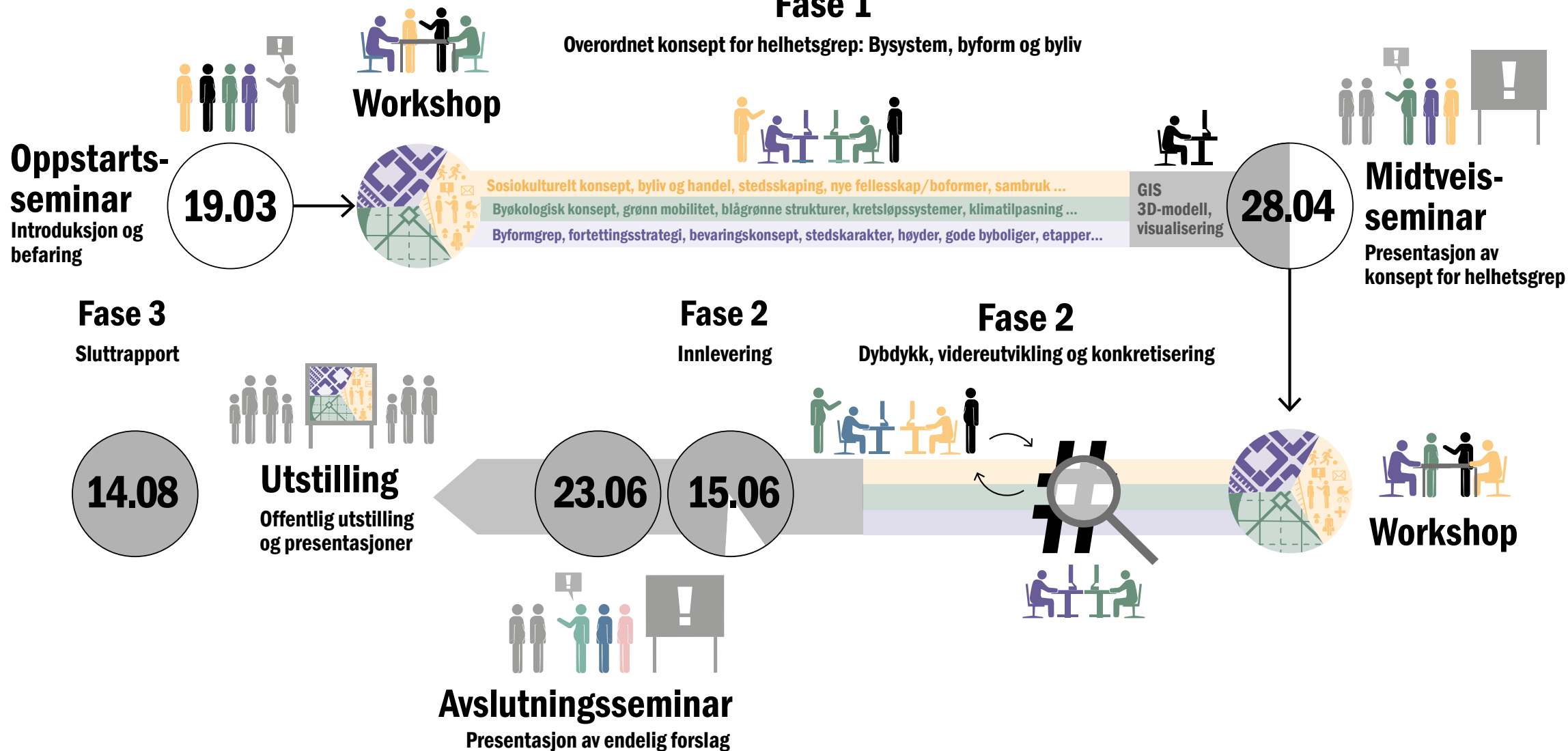
Ut mot havet

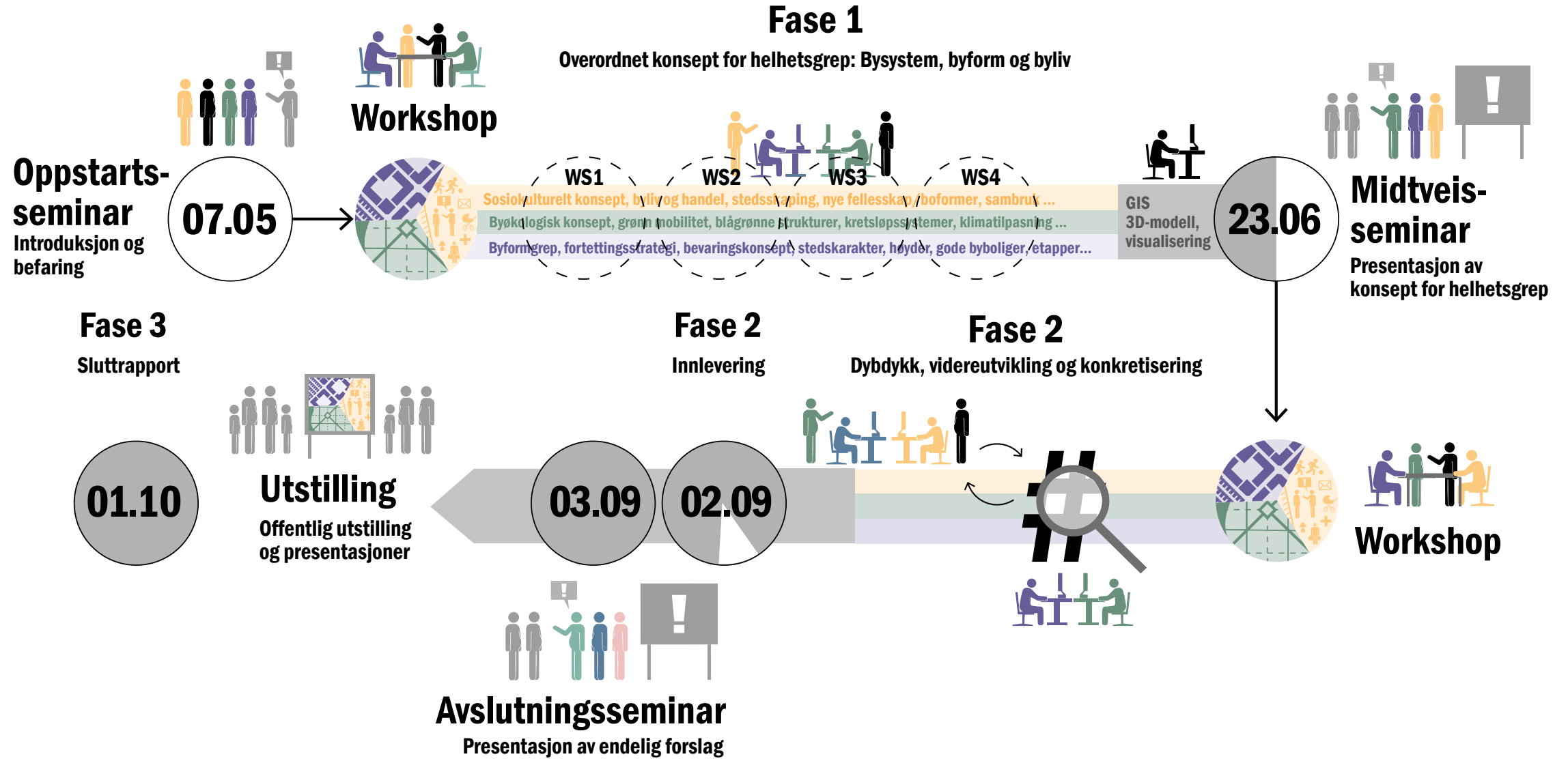
∞

2. Elleve strategier

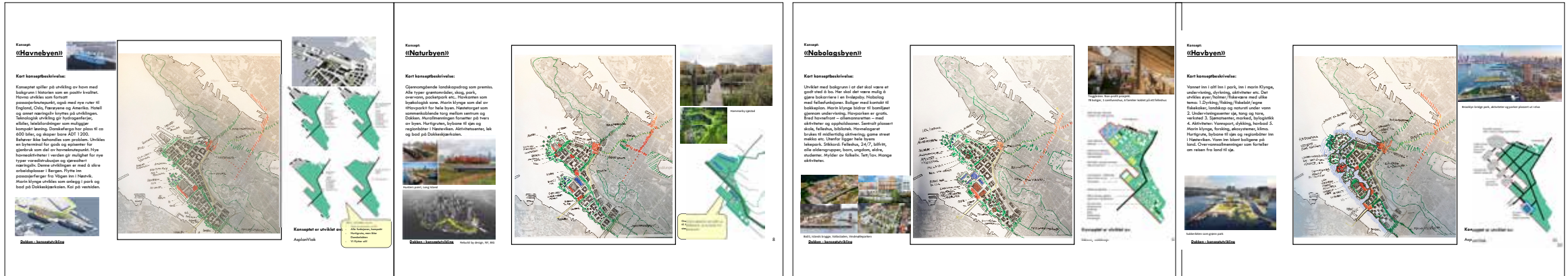
Fase 1

Overordnet konsept for helhetsgrep: Bysystem, byform og byliv

Workshop 3

Havnebyen

Naturbyen

Nabolagsbyen

Havbyen

Grid City

Visjon Dokken 2.0

Vol1

Vol2

Første skisse

Organisk, blå

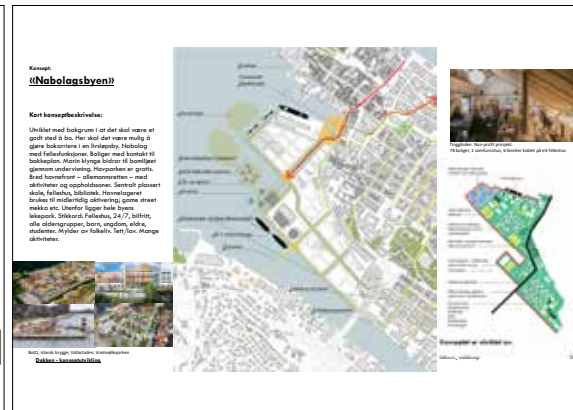

Kanalaroma

Workshop 4

Havby - havneby

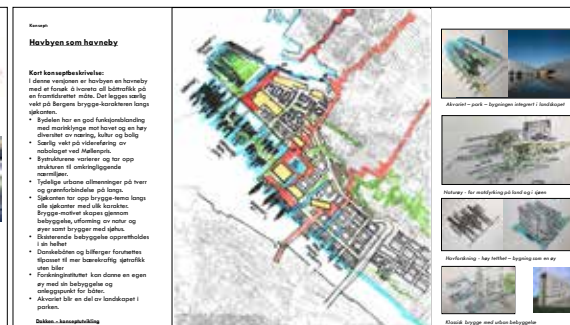
Havby - nabolagsby

Havby - naturby

Havby - sentrumsby

Havby - havneby

Havby - naturby

Havby - nabolagsby

Bearbeiding til midtveis

Webkart

Kartlag - kulturminner

Lag

Q5

- ☒ Kulturminner - Bygninger ...
- ☐ Historisk kart (1885) over Bergen sentrum ...
- ☐ Kulturminner - Askeladden og SEFRAK ...

11 (foreløpige) strategier

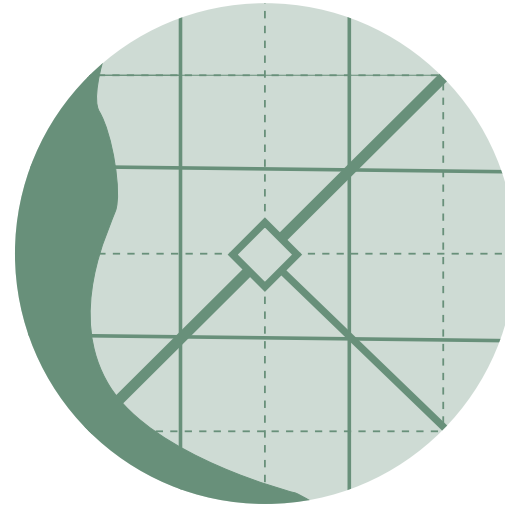
1. Skap en ny sjølinje med unik Bergensnatur
2. Forbind/Koble Dokken med byen
3. Prioriter havnefunksjoner tilpasset sentrum
4. Lag et laboratorie for bærekraftig byutvikling
5. Inviter til opplevelser for hele byen
6. Bygg nabolag
7. Utnytt kommunalt eierskap
8. Legg til rette for fremtidens maritime næringsliv
9. Bruk det Dokken har
10. Utnytt Bergens kvaliteter for å gi identitet
11. Skap verdens fremste tre- og gjenbruksbydel

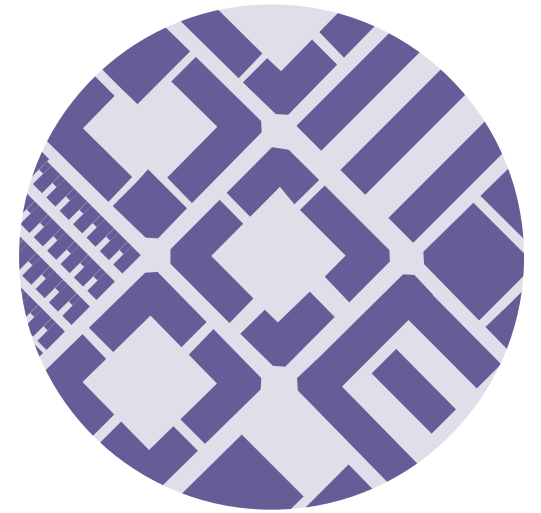
3. Analyser, konsepter og ideer

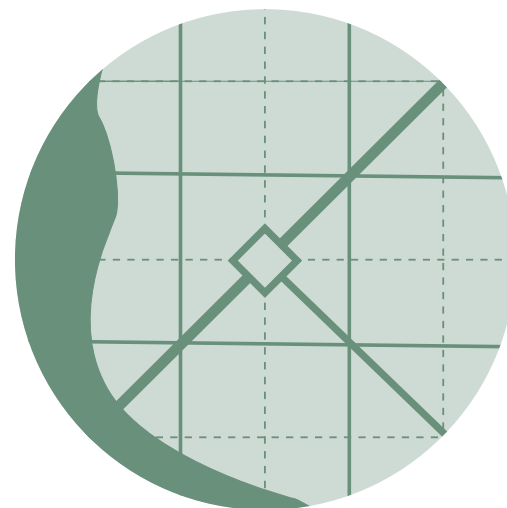
Byliv

Bysystem

Byform

Bysystem

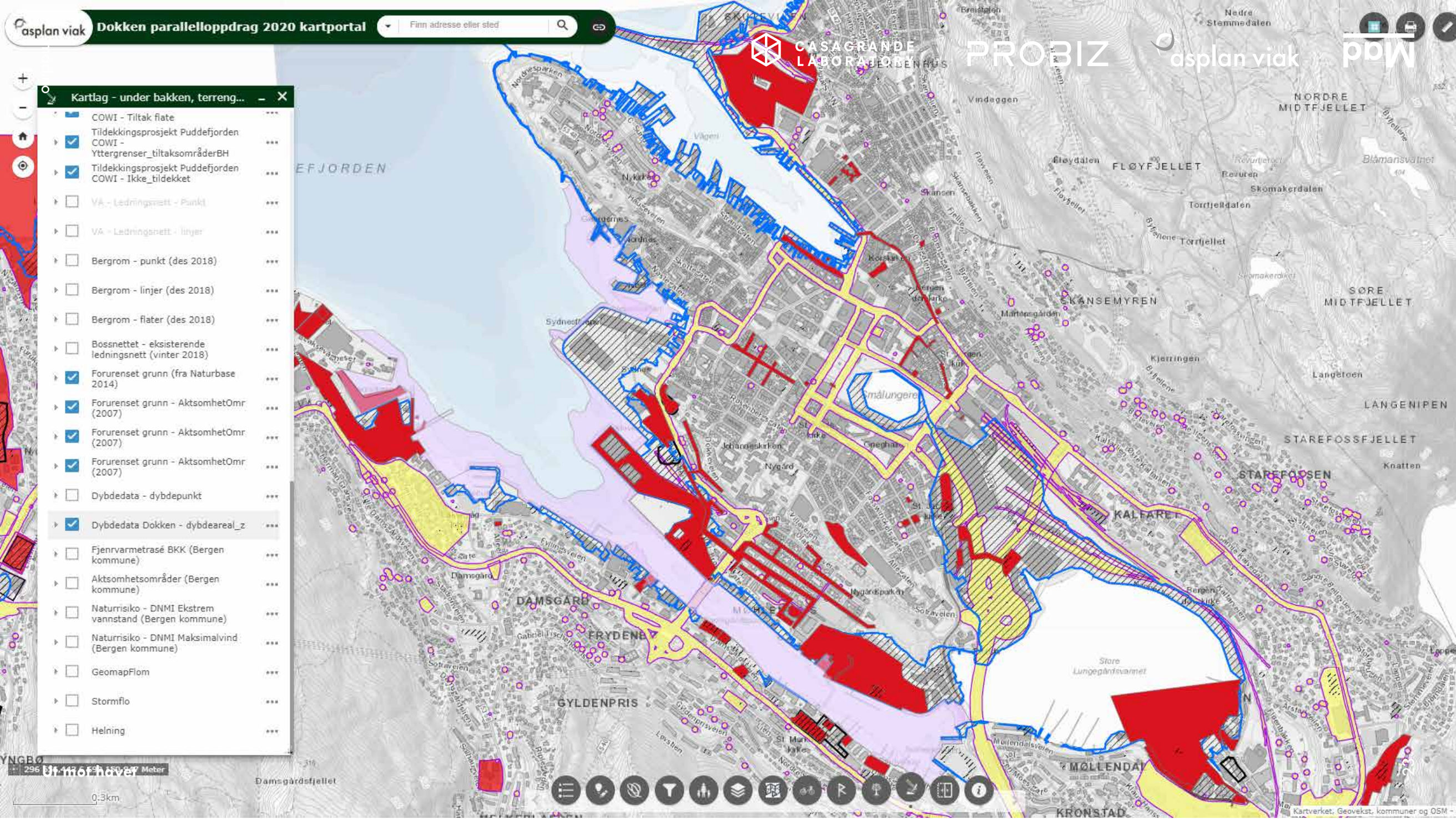
1. Skap en sjølinje med unik Bergensnatur

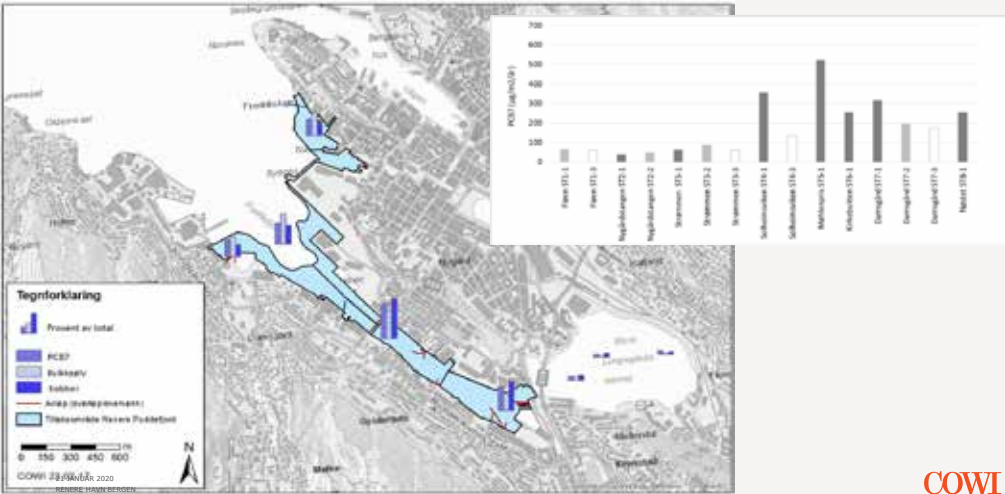
Alt på Dokken er et bygd landskap. Hvorfor skal fyllinger skapt for containere definere framtidens sjølinje?

Sjøfronten er utrolig grå!
Framtidens by er blågrønn...

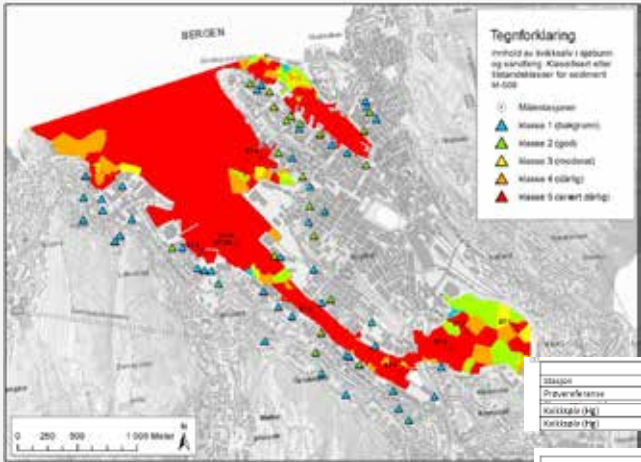
Renere Puddefjord

Spredning av partikkelbundet PCB, kvikksølv og kobber (ug/m²/år)

COWI

Kvikksølv i sjøbunn, sandfang og sedimentfeller

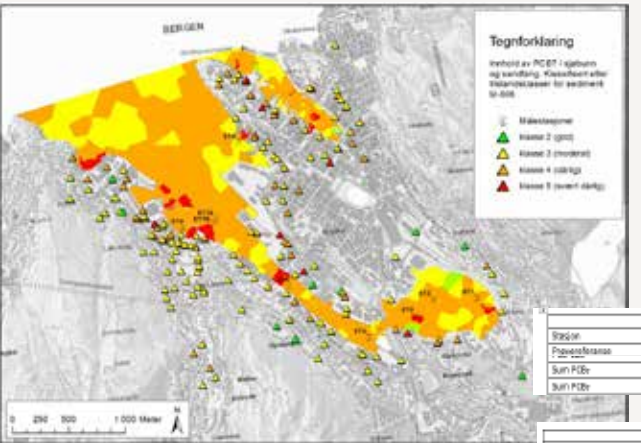
15

Sedimentfeller

Stasjon	Store Lungegrøndammen - måleperiode 1					
	Havn		Kvikksølv		Størrelsen	
Proveniens	ST1-1	ST1-2	ST1-3	ST1-4	ST1-5	ST1-6
Kvikksølv (ug)	0,464	0,276	0,288	0,225	0,458	0,264
Kvikksølv (mg)	0,467	0,267	0,288	0,225	0,458	0,264

Stasjon	Kvikksølv - måleperiode 1					
	Havn		Kvikksølv		Størrelsen	
Proveniens	ST1-1	ST1-2	ST1-3	ST1-4	ST1-5	ST1-6
Kvikksølv (ug)	0,464	0,276	0,288	0,225	0,458	0,264
Kvikksølv (mg)	0,467	0,267	0,288	0,225	0,458	0,264

PCB₇ i sjøbunn, sandfang og sedimentfeller

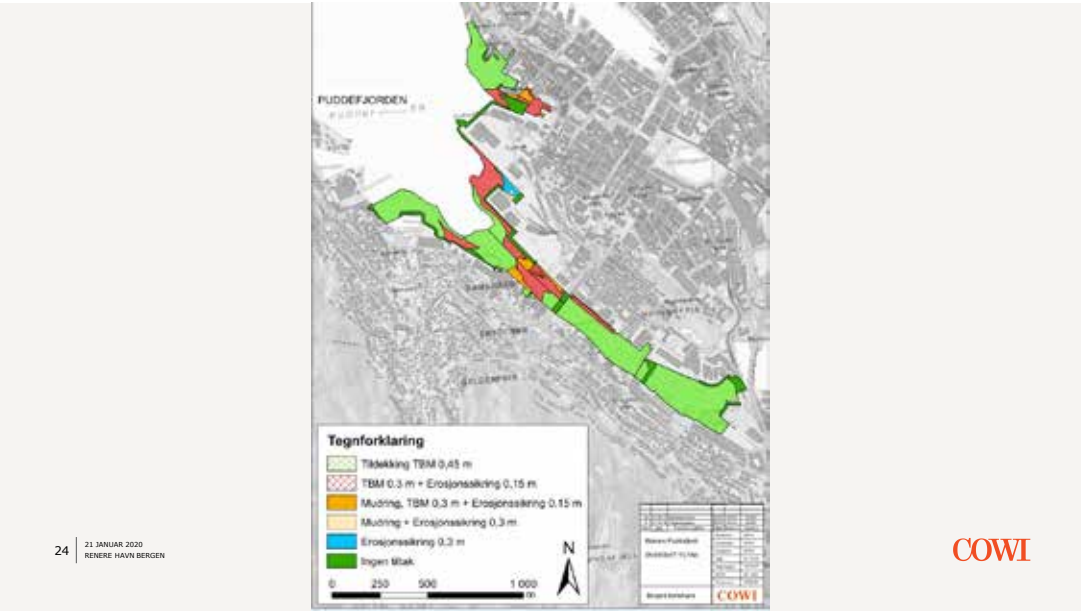
14

Sedimentfeller

Stasjon	Store Lungegrøndammen - måleperiode 1					
	Havn		Kvikksølv		Størrelsen	
Proveniens	ST1-1	ST1-2	ST1-3	ST1-4	ST1-5	ST1-6
Sum PCB	14,5	12,5	12,5	14,3	11,7	17,8
Sum PCB	14,5	12,5	12,5	14,3	11,7	17,8

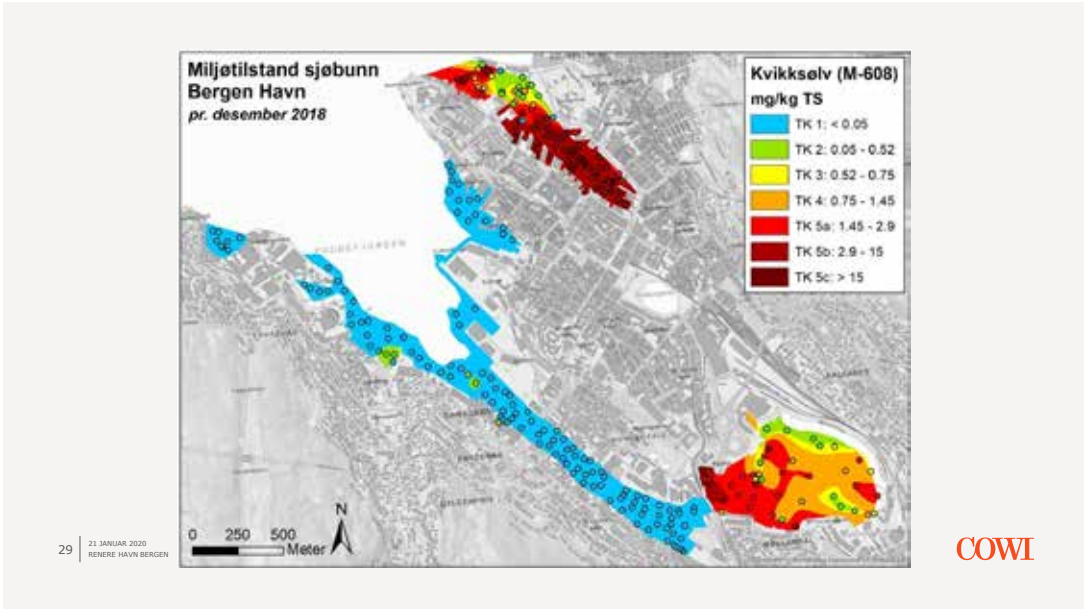
Stasjon	Kvikksølv - måleperiode 1					
	Havn		Kvikksølv		Størrelsen	
Proveniens	ST1-1	ST1-2	ST1-3	ST1-4	ST1-5	ST1-6
Sum PCB	14,5	12,5	12,5	14,3	11,7	17,8
Sum PCB	14,5	12,5	12,5	14,3	11,7	17,8

Renere Puddefjord

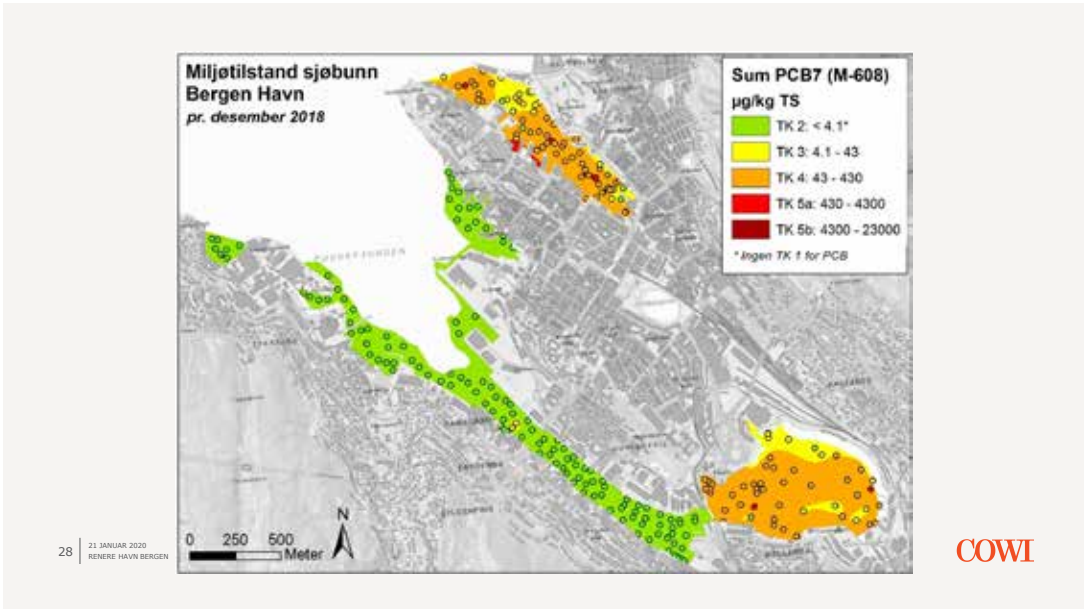
24 | 21 JANUAR 2020
RENERE HAVN BERGEN

COWI

29 | 21 JANUAR 2020
RENERE HAVN BERGEN

COWI

28 | 21 JANUAR 2020
RENERE HAVN BERGEN

COWI

Stort overskudd på masser i Bergensregionen

Statens vegvesen

Søk på vegvesen.no

Language

TRAFIKK | KJØRETØY | FØRERKORT | VEGPROSJEKTER | F

Hovedside / Vegprosjekter / E16 og Vossebanen Arna–Stanghelle / Tunnelstein

Søker mottakere av tunnelstein

► E16 og Vossebanen Arna–Stanghelle

- Bakgrunn
- Fakta
- Fremdrift

► Tunnelstein

- Planprogram
- Silingsrapport
- Temareporter
- Video
- Presentasjoner
- Kontakt
- Nyhetsarkiv
- In English

 SKRIV UT

Statens vegvesen og Bane NOR inviterer private og offentlige aktører til å melde interesse for inntil 10 mill. m3 overskotsstein fra fellesprosjektet E16 og Vossebanen Arna–Stanghelle.

Statens vegvesen - E16 og Vossebanen Arn...
Interessert i stein?

E16 og Vossebanen

BANE NOR

Statens vegvesen

Er du interessert i inntil 10 millionar kubikk overskotsstein?

Are you interested in up to 10 million cubic meters of tunnel rock masses?

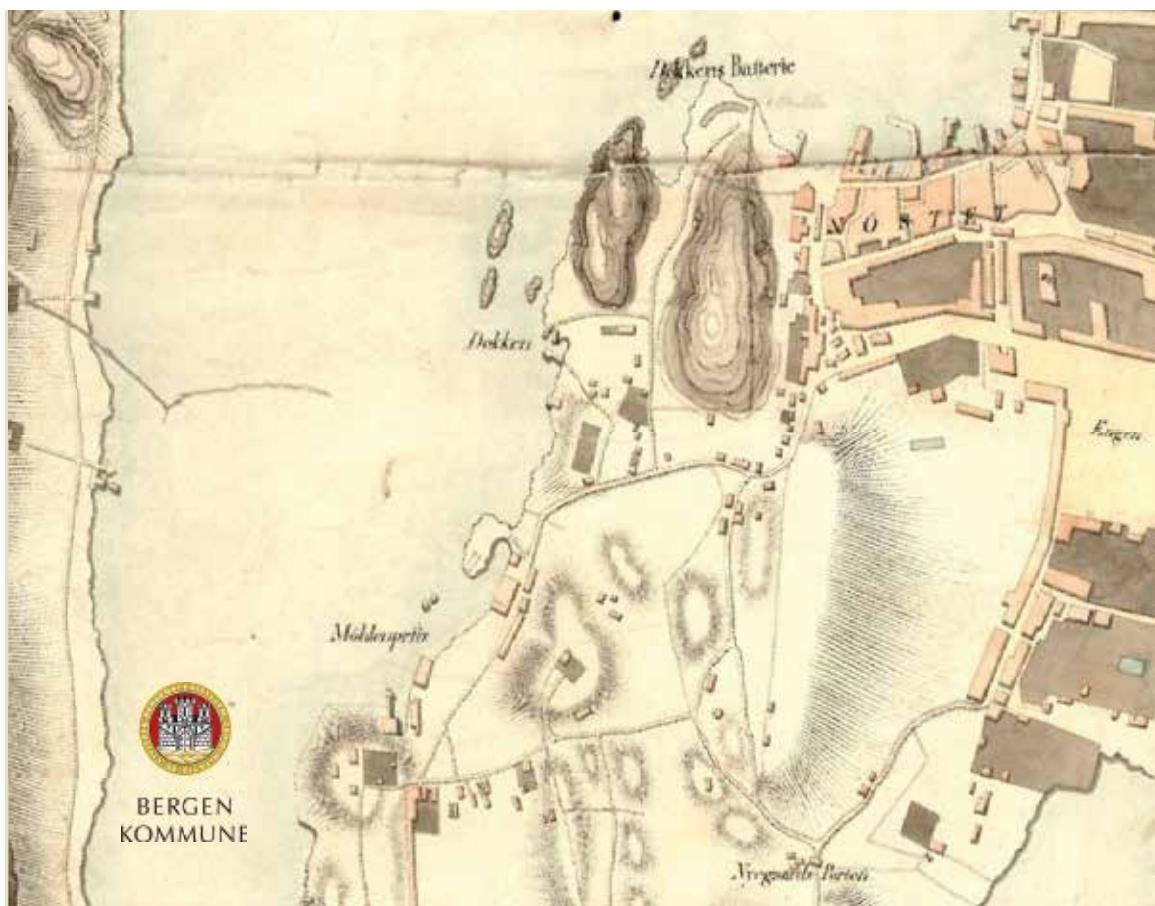
NYHETER

12. februar 2020
Engasjerte innbyggjarar på folkemøte

Flere nyheter ▶

NYTTIGE LENKER

Historisk var det øyer og skjær utenfor Dokken

Vi ønsker å skape ny unik bynatur

Ut mot havet

Hunters point, Long Island

Bergensnatur

Kystlynghei (Røsslyng, salix, pors)

Kystfuruskog = furu + kystlynghei

Edelløvskog (lind, eik, alm, ask, hegg)

Fruktskoger

Gresseng

Som legger til rette for biologisk mangfold

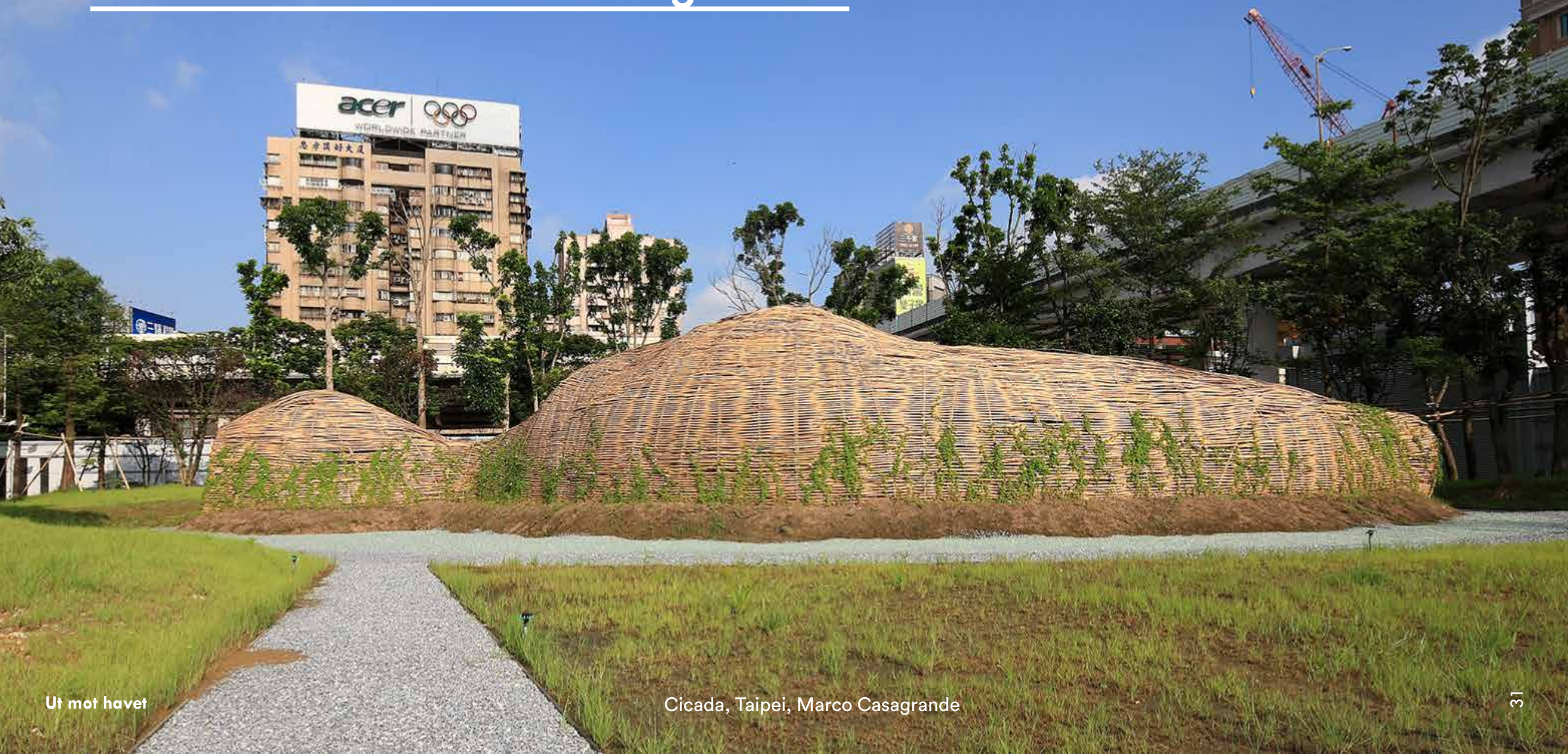

Ut mot havet

Elliot sea wall, Seattle

Hvor kunst kan være en integrert del

Og som inviterer alle ned til vannet

Skap en sjøfront med unik Bergensnatur

Frukttrær ○

Havparken ○

○ Edelløvskog

○ Naturmangfold fra Bergensregionen

Ut mot havet

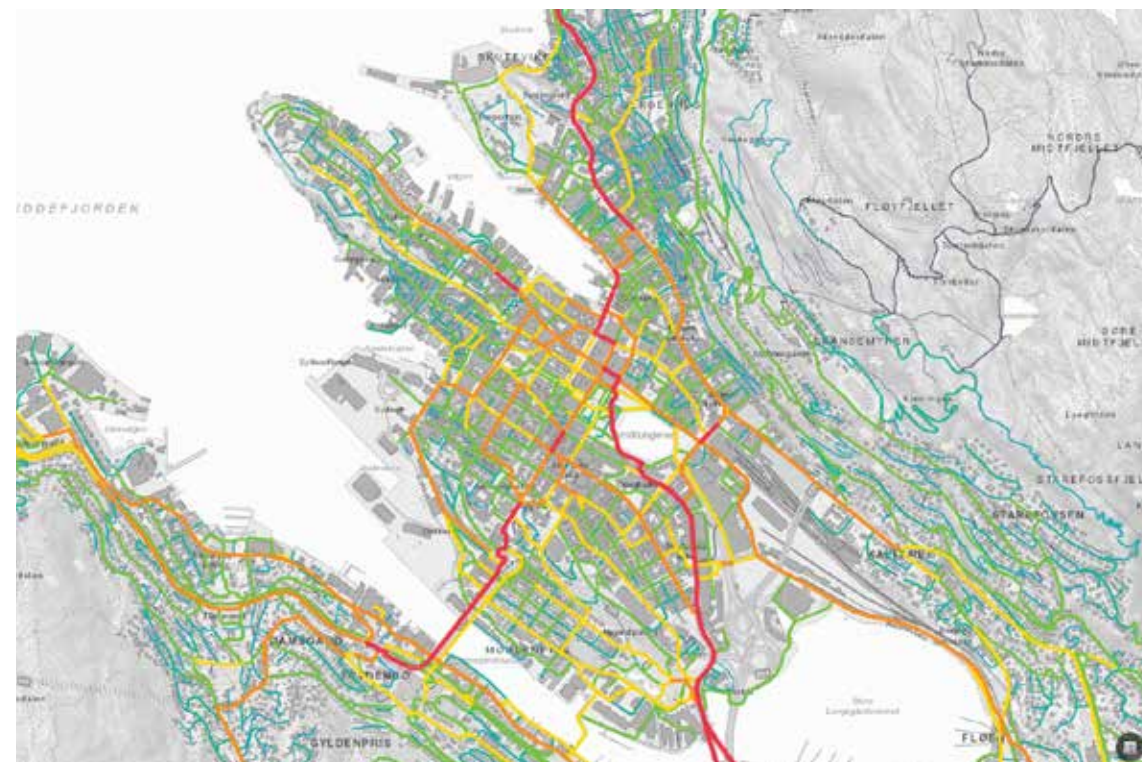
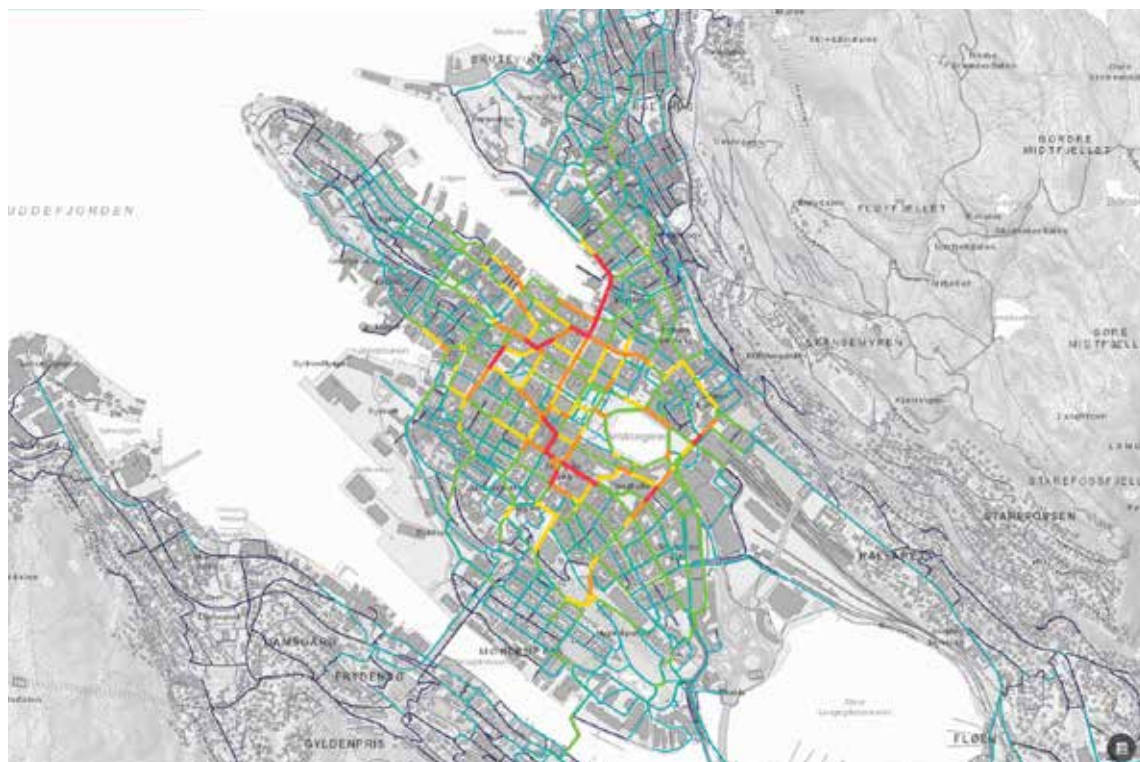
2. Forbind Dokken med byen

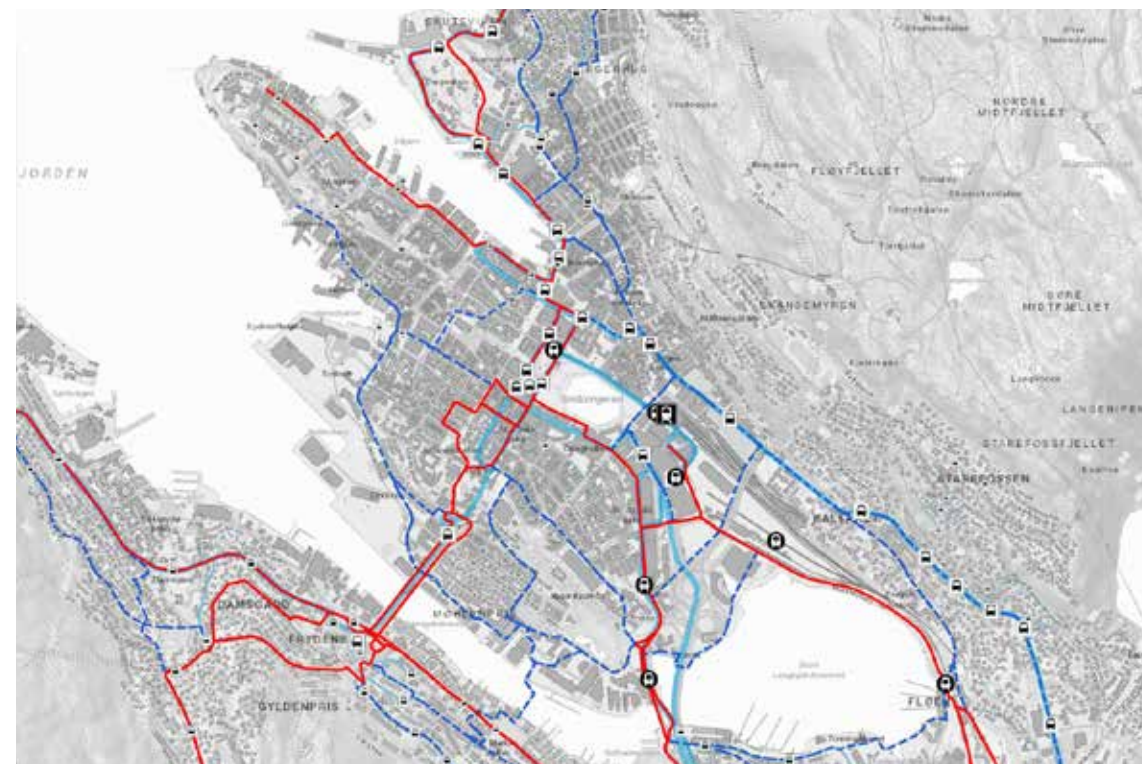
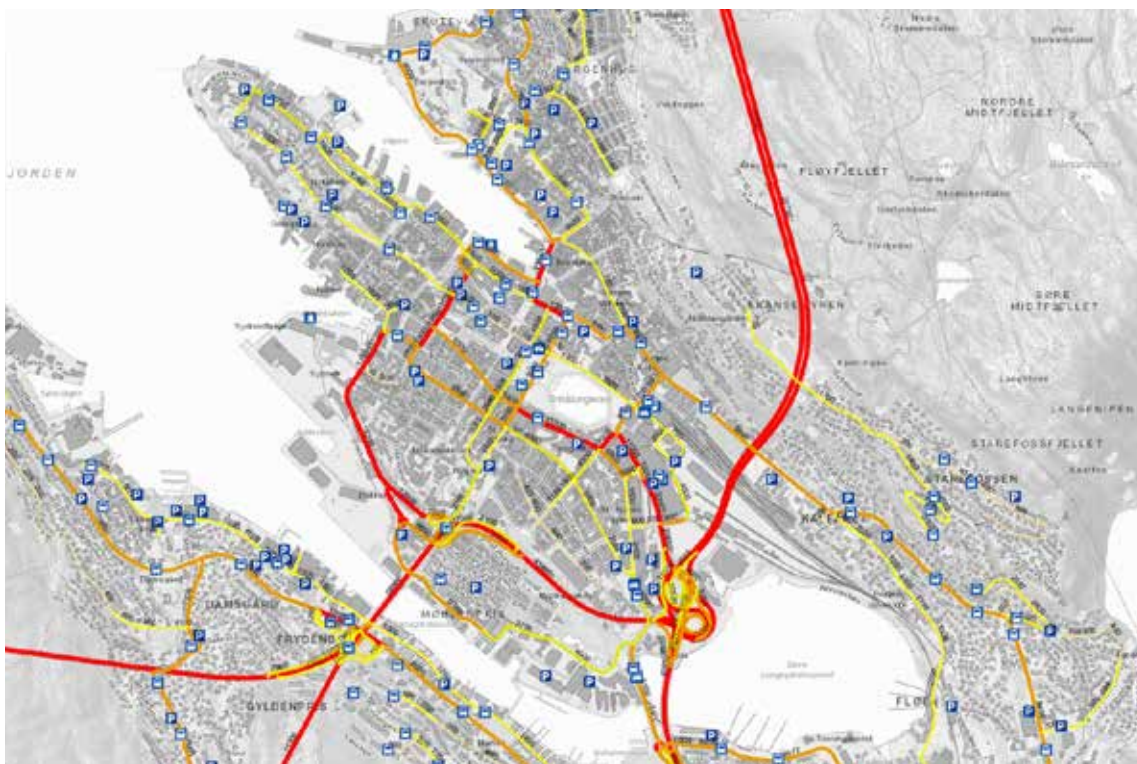
Hovedgrep stedsanalyse

Sentralitetsanalyser

Transportsystem

Scenario 1

Hurtigruteterminal
(hvis videreført terminalvirksomhet her)

Mulig bybane

Bymiljø-tunnel med innløp i
O.J. Brochs gate?

(Kryss, innslag og tunneltrasé(er) i fjellet
er ikke tidligere utredet.)

STRUKTURERENDE
HOVEDGREP

Eventuell ekspansjon i sjø

Et av alternativene
for lokalisering
av havforskningen
m/Akvariet

Ut mot havet

Scenario 2

Hurtigruteterminal
(hvis videreført terminalvirksomhet her)

Mulig bybane ?

Bymiljø-tunnel med innløp i
O.J. Brochs gate?

(Kryss, innslag og tunneltrasé(er) i fjellet
er ikke tidligere utredet.)

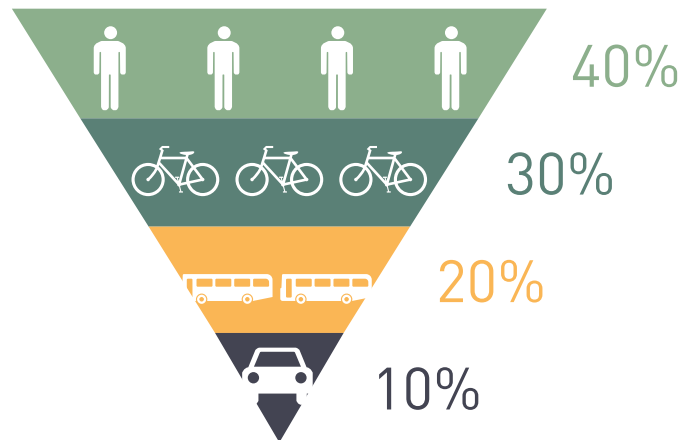
STRUKTURERENDE
HOVEDGREP

Et av alternativene
for lokalisering
av havforskningen
m/Akvariet

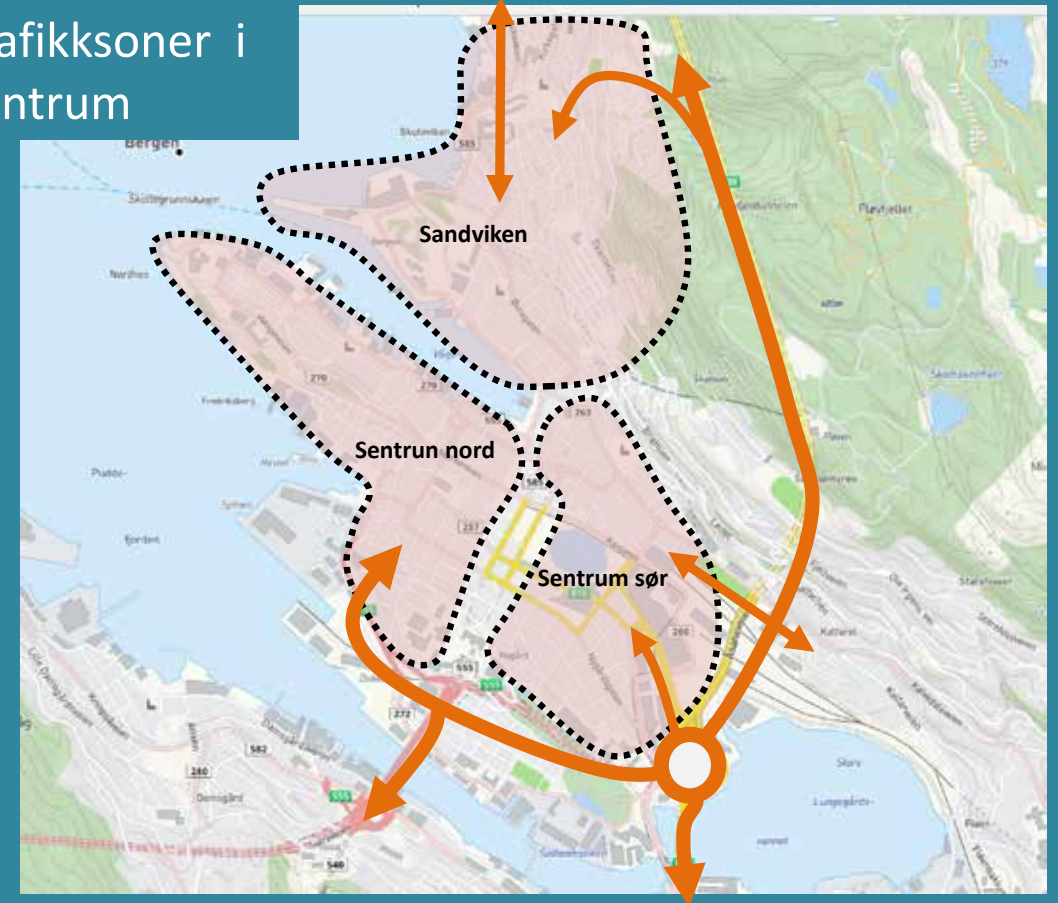
Eventuell ekspansjon i sjø

Transportsystem overordnet

- Nye tunneler vil kunne gi økt transportkapasitet inn sentrum. Dette betyr mer biltrafikk stikk i strid med målsetningene. Test av trafikksoner blir viktig.
- Heller fokusere på bedre gang-, sykkel-, og kollektivnett, og begrense biltrafikken.
- Bybane til sjøs - Fjordhub

Trafikksoner i sentrum

Transportsystem Dokken

- Bilfrie nabolag
- Legge til rette for mikromobilitet
- Mobilitetspunkter som tilbyr en rekke transportformer: sykkel, mikromobilitet, Bybane/buss, el-bilpool mv. Mobilitetspunkter legges tett på kollektivstopp.

Mobilitetspunkt

Forbind Dokken med byen

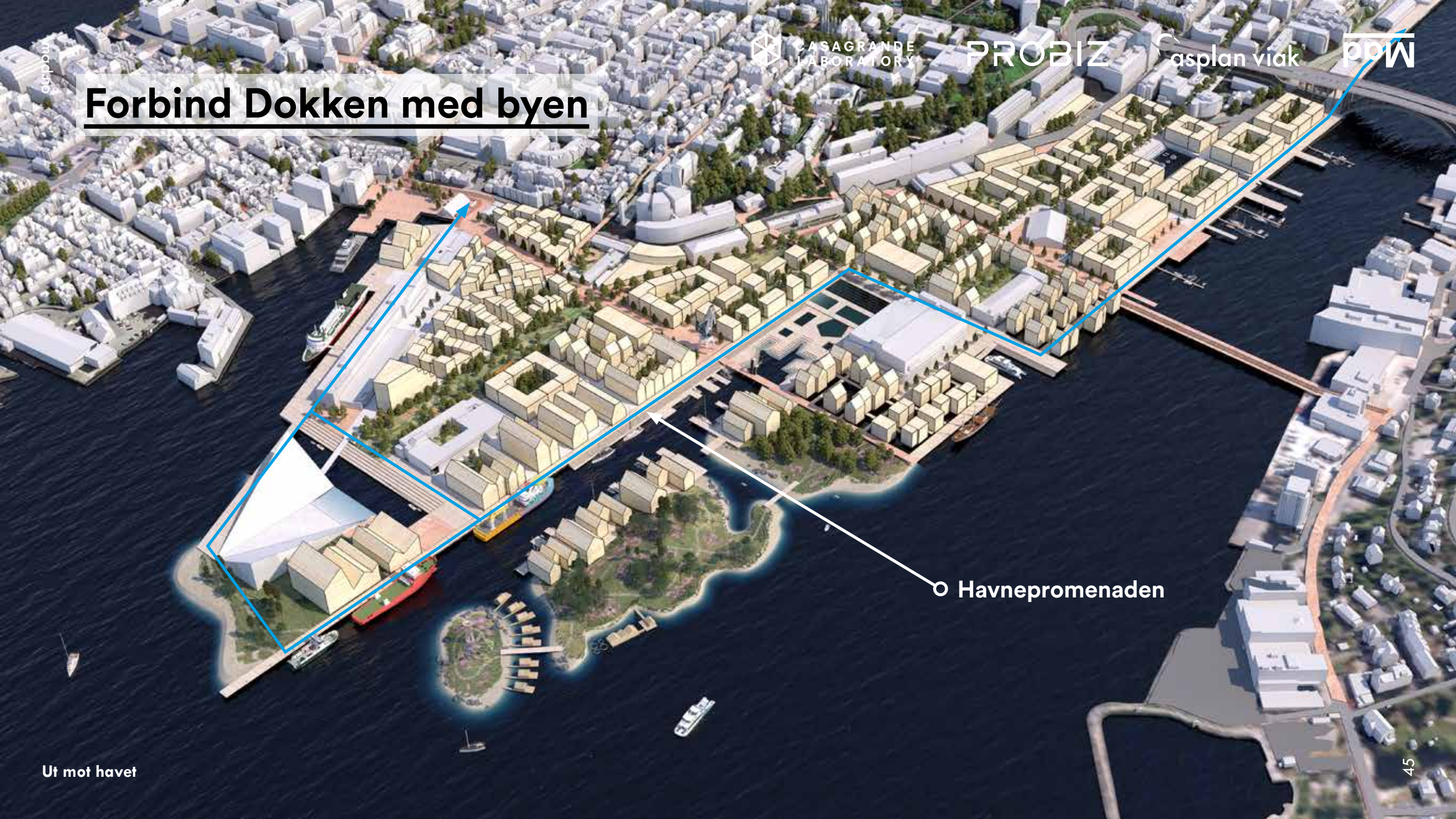

○ Dokkenallmenningen

Forbind Dokken med byen

○ Snarveier og forbindelser

Forbind Dokken med byen

○ Havnepromenaden

Forbind Dokken med byen

○ Møhlenpristråkket

Forbind Dokken med byen

Bybanen til sjøs og
Fjord-Hub

Bybanen

Ut mot havet

Forbind Dokken med byen

Hovedsykkelvei

3. Prioriter havnefunksjo- ner tilpasset sentrum

Sjøen som transportvei kommer til å bli viktigere

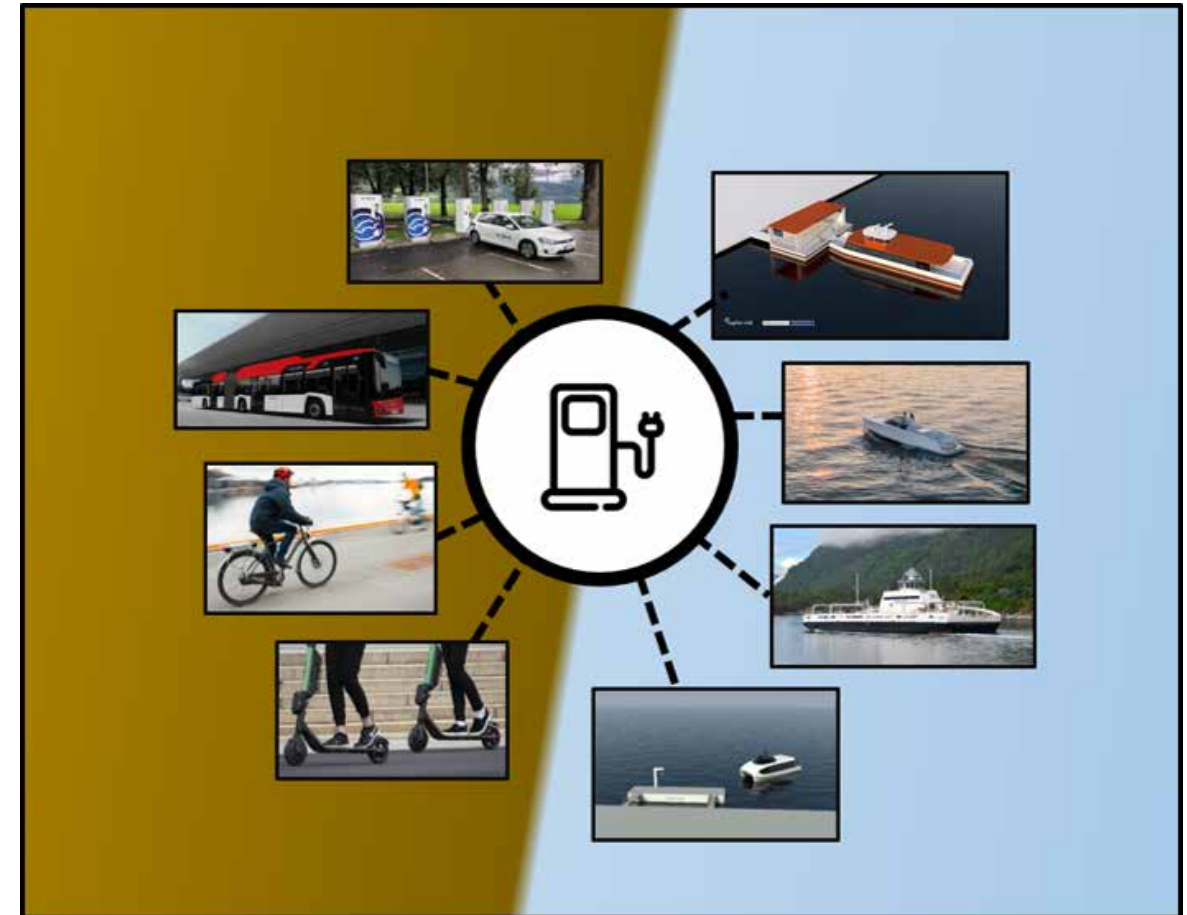
- Sprengt kapasitet på gatenettet til/fra sentrum
- Sjøveien har plass, og krever små investeringer.
- Fremtiden et nettverk båt, buss, bane, mikromobilitet
- Strandkaien fungerer som kollektivknutepunkt, men ulempe med fartsrestriksjoner.
- Mulighet for Fjord-Hub i Nøstebukten, overgang båt-bane

Bybanen til sjøs, Asplan Viak

Fjord-Hub

- Samle all passasjertrafikk i en Fjord-Hub
- Passasjertrafikken med båt er en stor ressurs.
- Fra hele regionen kommer pendlerreiser, handelsreiser og fritidsreiser.
- Reisende med Hurtigruten viktige brukere av sentrum.
- Fjordhub:
 - Bybåten, for reiser internt i Bergen
 - Snøggbåtruter til nabokommunene (Askøy, Nordhordland, og på sikt Sotra). Potensial for å avlaste veitrafikken.
 - Snøggbåtruter til andre regioner: Sunnhordland, Austevoll, Sogn og Fjordane (Disse anløper Vågen i dag)
 - Hurtigruten
 - Havila Kystrute (skal konkurrere med Hurtigruten)

Fjord-HUB, Asplan Viak

Bergen som snuhavn for passasjerskip

- Vanlige passasjerskip (Hurtigruten og Kystruten) mer bærekraftig enn cruiseskip.
- Reisende bruker i større grad Bergen sentrum, hoteller og servicetilbud.
- Fjord-Hub: Gir omstiging til bane/buss og kan kobles med f.eks hoteller og opplevelser.

Fergetrafikken

Tidligere forslag ny terminal

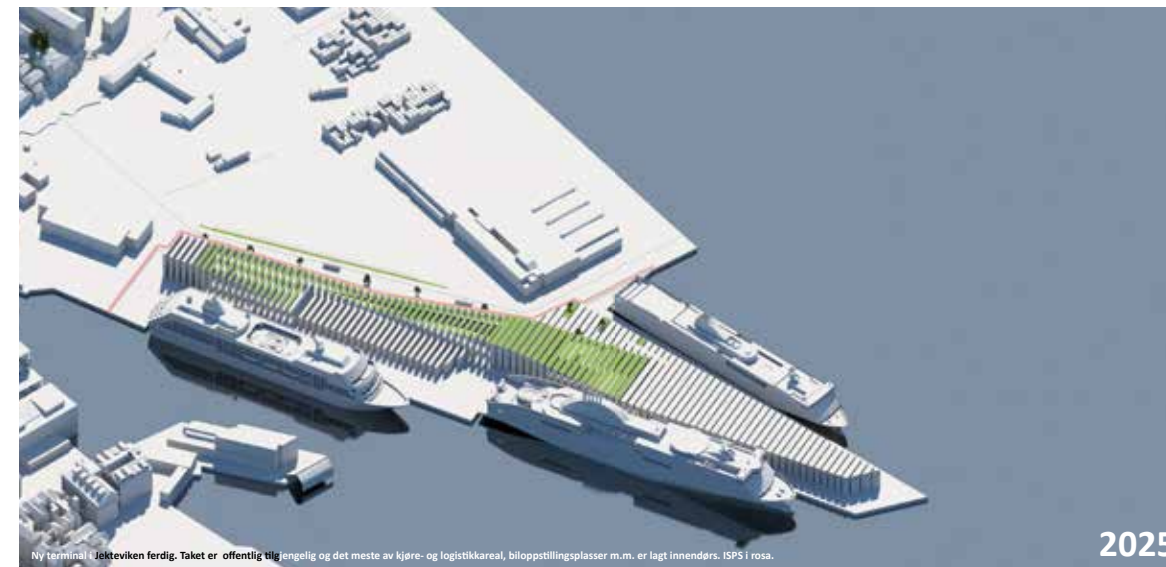
CASAGRANDE
LABORATORY

PROBIZ

asplan viak

Asplan Viak, MAD, Mir

Vill&Cowi

Asplan Viak, MAD, Mir

Hva er framtidens havneby?

«Danskebåten» legges ned

Koronaepidemien har rammet reiselivs- og cruiseskipsbransjen hardt. Nå legger Stena Line ned linjen mellom Oslo og Frederikshavn etter over 40 års drift.

DANSKEBÅTEN: Stena Line pleier å ligge til kai ved Vippetangen i Oslo. Nå blir den ikke å se der noe mer.
FOTO: AUDUN BRAASTAD / NTB SCANPIX

DFDS overtar ruten Oslo-Frederikshavn

Publisert: 05.06.2020 kl. 10.44

Crown Seaways blir fortsatt den ene av to ferjer som skal trafikkere mellom Oslo og København, og vil nå også anløpe Frederikshavn. Foto: DFDS

Satser på bilturister

Rederiet opplyser at målgruppen for den nye ruten først og fremst er passasjerer som reiser med egen bil. Fasiliteter og opplevelser om bord vil bli tilpasset denne målgruppen. Ruten mellom København og Oslo vil også fokusere mer på transport av passasjerer når den nå starter opp igjen.

– Vi ser frem til å ønske passasjerer som reiser mellom Danmark og Norge for ferier i sommerhus og hotell eller andre formål velkommen. Den nye ruten vil også bidra til turisme og handel i og rundt Frederikshavn og Oslo. Vi ser også frem til å ta imot godskunder på ruten, sier Torben Carlsen, administrerende direktør i DFDS i en melding.

Filipstad i Oslo

- Oversendt til byrådet i 2013
- Vedtatt i 2020

Filipstad, Plan- og bygningsetaten i Oslo

Vedtak Filipstad i Oslo

Havnespørsmål (fergeterminal og cruise):

34. Det tillates ikke etablering av cruisekai/pir på Filipstad.

35. Bestemmelsen punkt 9.2 endres på følgende måte: "Det tillates en utfylling på inntil 40 dekar i felt H1B for etablering av cruisepir for ett eller to store cruiseskip på inntil 320 meter." strykes. Bestemmelsen punkt 9.3 endres på følgende måte: Området er farled for skipsanløp til ferge- og cruiseterminal.

36. Bestemmelsen punkt 9.4 strykes: "Feltet tillates utfyllt ved behov for utvidelse av cruisepir."

37. Bestemmelsen punkt 13.2, delpunkt 3, strykes: "Skipsstøtvoll innenfor H190 skal være ferdigstilt før det gis midlertidig brukstillatelse for cruisekai/pir i felt H1B."

38. Byrådet skal gjennomføre en utredning av strukturen for utenriksfergetrafikken i Oslo som omfatter:

- en gjennomgang av dagens fergestruktur og alternative strukturer, herunder en samlet struktur,
- med vekt på gjeldende terminalplasseringer og mulige alternative plasseringer, herunder muligheten for å etablere fergeterminal på Kongshavn/Sydhavna til erstatning for én eller begge eksisterende terminaler.

Utredningen skal vurdere relevante aspekter ved forskjellige alternativer, herunder:

- konsekvenser for den samlede virksomheten til Oslo havn,
- arealmessige konsekvenser, økonomiske konsekvenser, miljømessige konsekvenser
- regulatoriske konsekvenser og tekniske forhold,
- konsekvenser for byutvikling og samlet samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Utredningen gjennomføres av Oslo Havn og Plan- og bygningsetaten med ekstern bistand, under ledelse av Plan- og bygningsetaten.

Det etableres en styringsgruppe som skal sikre fremdrift og ivaretagelse av mandatet. Styringsgruppen ledes av byrådsavdeling for næring og eierskap med deltagelse fra byrådsavdeling for byutvikling, Plan- og bygningsetaten og Oslo Havn KF. Utredningen skal kvalitetssikres eksternt.

39. Byrådet skal fremme en sak for bystyret om fremtidig terminalstruktur på bakgrunn av utredningen.

40. Ingen detaljreguleringer iverksettes på feltene H1, H2, H5, H6, H8 eller H10 før utredningen foreligger og bystyret har behandlet en sak fra byrådet om fremtidig fergestruktur.

Vedtak Cruise Bergen

Saknr 6/20
Arkivsak: 2019/64442

Til mottaker

Privat forslag fra Sofie Marhaug (R) om endret regulering av Bergen havn

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 29.01.2020 sak 6/20 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret stiller seg bak intensjonen i forslaget om å redusere omfanget av samtidige cruiseanløp og passasjerar. Bystyret er også einig i at regulering av havneareala kan vere eit eigna verktøy for å nå avgrense cruisetrafikken.
2. Bystyret ber byrådet greie ut korleis talet samtidige anløp og passasjerar kan avgrensast og levere ei sak til UMBY seinast fyrste halvår 2021.

Forslag fremsatt i bystyret:

Sofie Marhaug (R) fremsatte på vegne av R følgende alternative forslag i tre punkt:

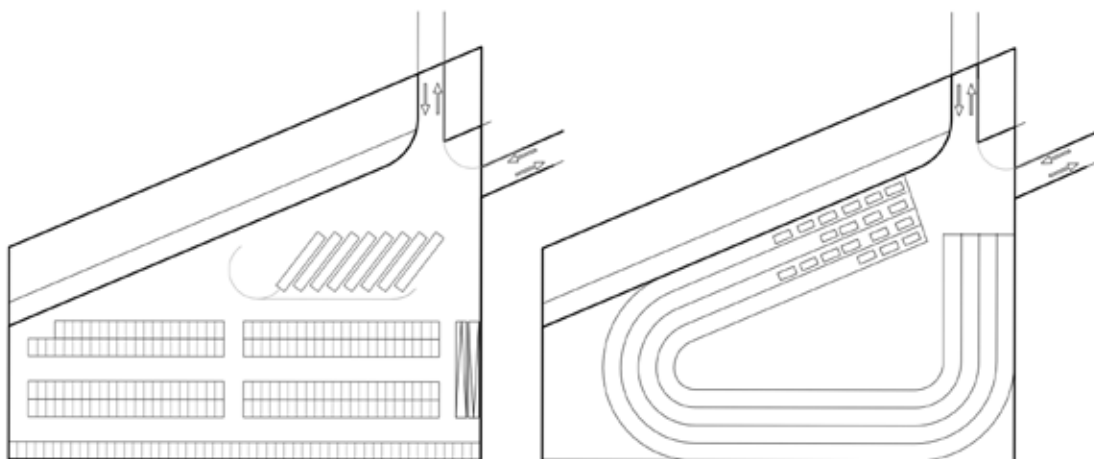
1. Bystyret ber byrådet legge frem forslag til endring av Kommunedelplan for Bergen Havn i tråd med det følgende:
 - a. I indre havn skal det reguleres én kaiplass for cruiseskip med et maksimalt passasjerantall på 1000 passasjerer. Fartøy i fast rutegående trafikk skal ikke regnes som cruiseskip.
 - b. Endringen begrunnes med at dagens bruk av arealene er i strid med overordnede planformål i nylig vedtatt KPA, særskilt bestemmelsene i § 1, første, tredje, fjerde og femte strekpunkt.
2. Forslag til endring legges frem og behandles så raskt som mulig.
3. Bystyret ber byrådet legge frem sak om oppstart av rullering av KDP Indre Havn.

Er det riktig å plassere bilbaserte ferger i sentrum av Bergen?

Utvikling uten ferge

Utvikling med ferge

Park over parkeringsarealene

Prioriter havnefunksjoner tilpasset sentrum

Fjord-Hub

Hurtigruten og
Kyststruten

Småbåter

Bryggemiljø,
fiskebåter, småbåter,
kajakk

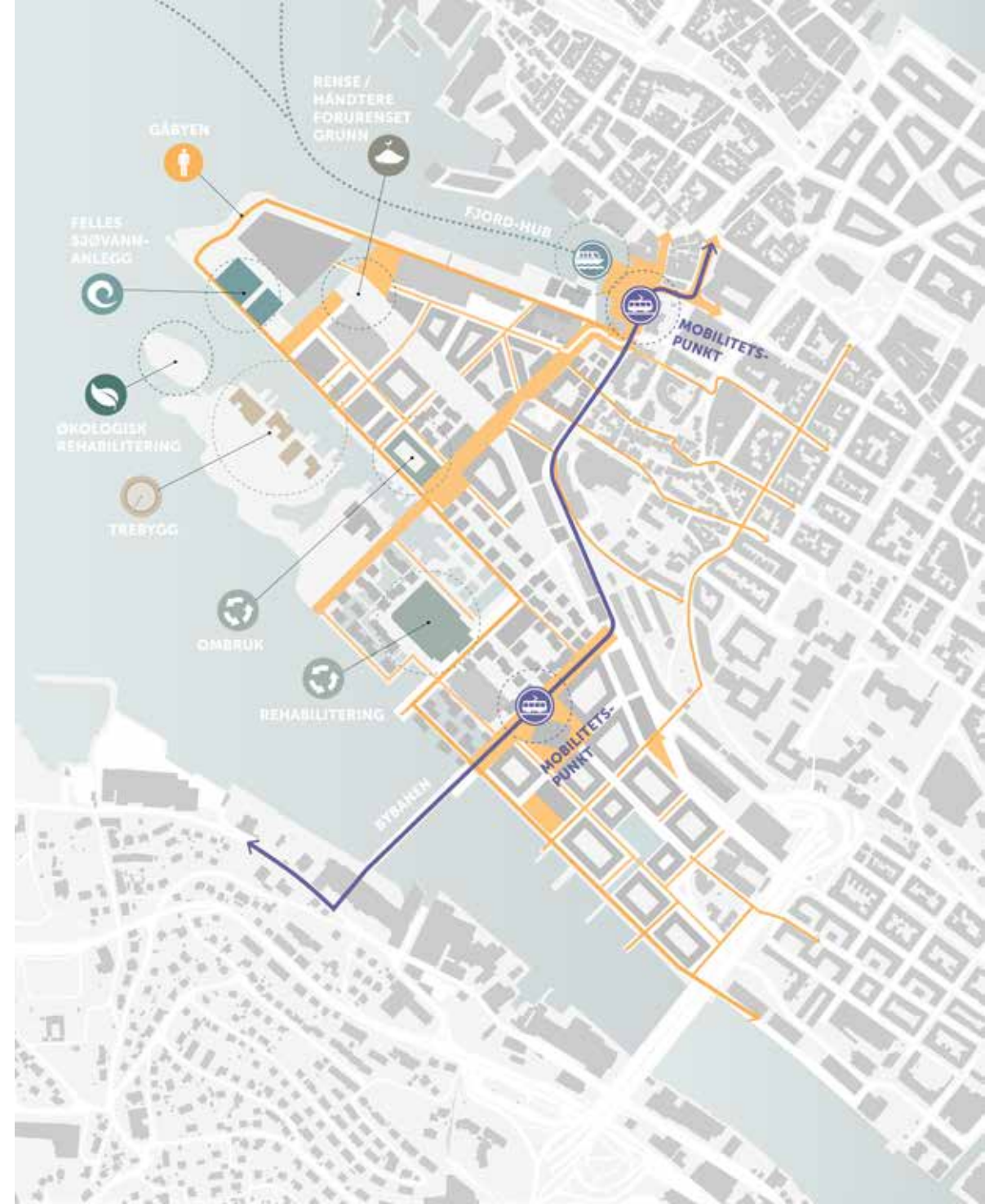
HI Rederi

Ut mot havet

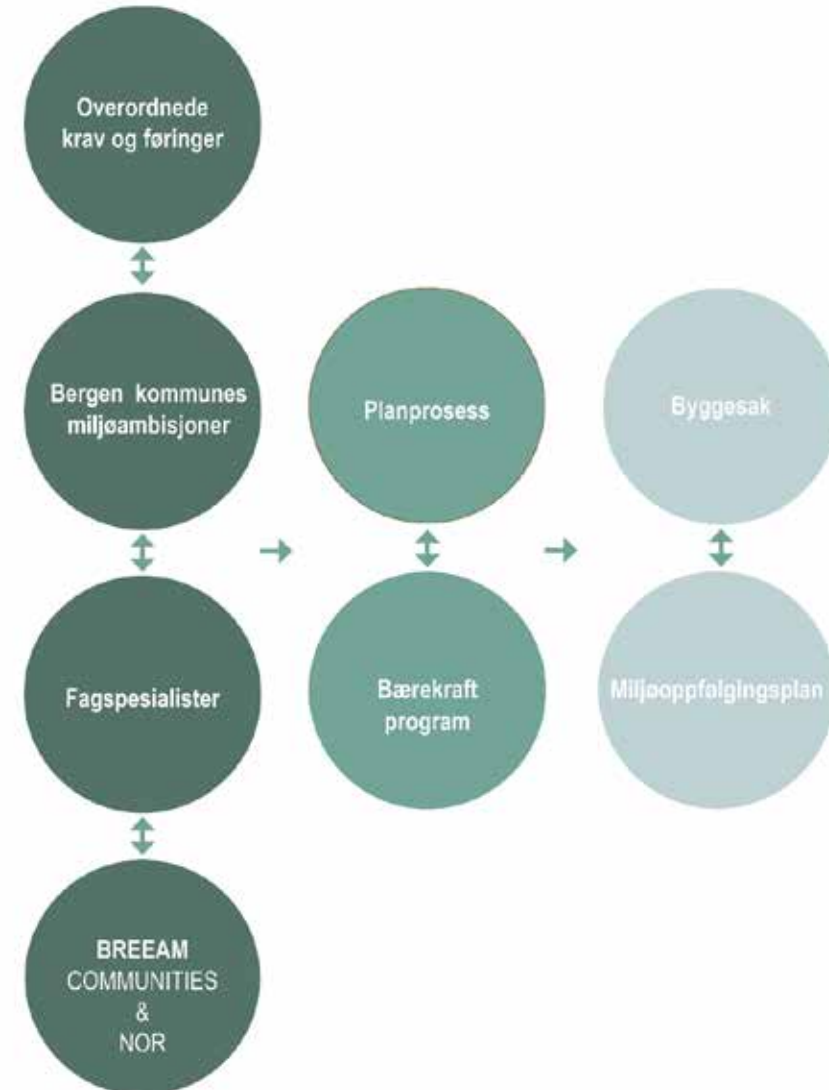

4. Lag et laboratorium for bærekraftig byutvikling

Bærekraftsstrategi

- Svært høye bærekraftsmål
- Anbefaler BREEAM communities/FME-ZEN for å sikre miljøambisjoner
- Det bør utvikles medvirkningsbasert bærekraftsprogram
- Miljøtema med relevante krav og føringer, forankring i BREEAM og miljømål

Miljøambisjoner

Visjon og mål

Dokken skal være et globalt forbildeprosjekt innen bærekraftig byutvikling

Klimagassutslipp

De totale klimagassutslippene samlet for materialer, energi, transport og anleggsfase skal være 50% lavere enn gjeldende bransjestandard.

Energiproduksjon

Viktig fokus. Særlig mindre forbruk. Bør sees i en større sammenheng (hele Bergen). F.eks solstrøm bør produseres der det er best egnet.

BREEAM - Tema

Planlegging og ledelse, nytenkning, transport, overvann, arealbruk og økologi, lokalklima, materialer, energi, helse og innemiljø, forurensing

Recipe for future Living,
MAD, Asplan Viak, Landskap+, Resirgel.

Eksempel arealbruk og økologi

- Utbygningen av Dokken skal bidra til å berike byens økologi.
- Flerfunksjonelle blågrønne strukturer som gjør området motstandsdyktig ovenfor klimaendringer, styrke lokalt naturmangfold, renere luft, vann og jordsmonn, godt lokalklima.
- Samhandlingsarenaer med opplevelsesverdi.

Vega scene, Asplan Viak

Eksempel ressursbruk

- Mulig med reduksjon av klimagassutslipp på materialer i landskap med 90%. Oppnås ved stor grad av gjenbruk (ombruk + materialgjenvinning)
- 50% reduksjon i klimagassutslipp fra materialer har vist seg mulig gjennom FutureBuilt.
- AV har utviklet kriteriesett med krav til 50% ombrukte materialer i tillegg, som vil senke ytterligere.
- AV gjennomfører sammen med Entra et Enova-prosjekt for digital markeds plass for ombruksvarer. Vil kobles mot digital tvilling.
- Dokken velegnet for et gjenbrukssenter for materialer.

Kristian August gate 13,
MAD, Asplan Viak, Futurebuilt, Haandverkerne, Insenti AS, Resirqel AS

Lag et laboratorium for bærekraftig byutvikling

Mobilitetspunkt

Fjord-Hub

Oppvarming/kjøling
fra sjøvann

Gåbyen

Bybane

Mobilitetspunkt

Gjenbruk

Ombruk

Rense, håndtere
forurenset grunn

Trebygg

Økologi

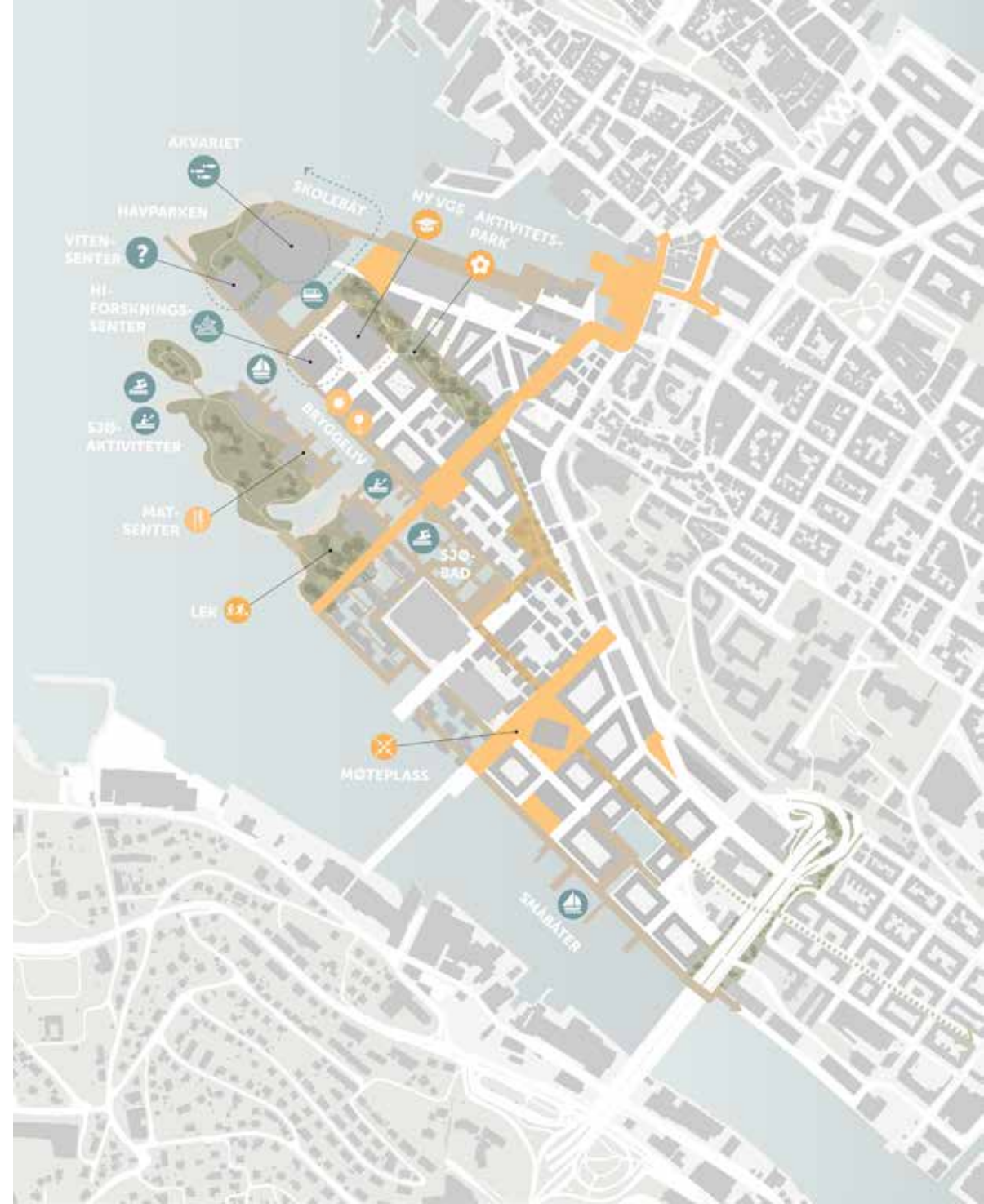
Felles sjøvannanlegg

Ut mot havet

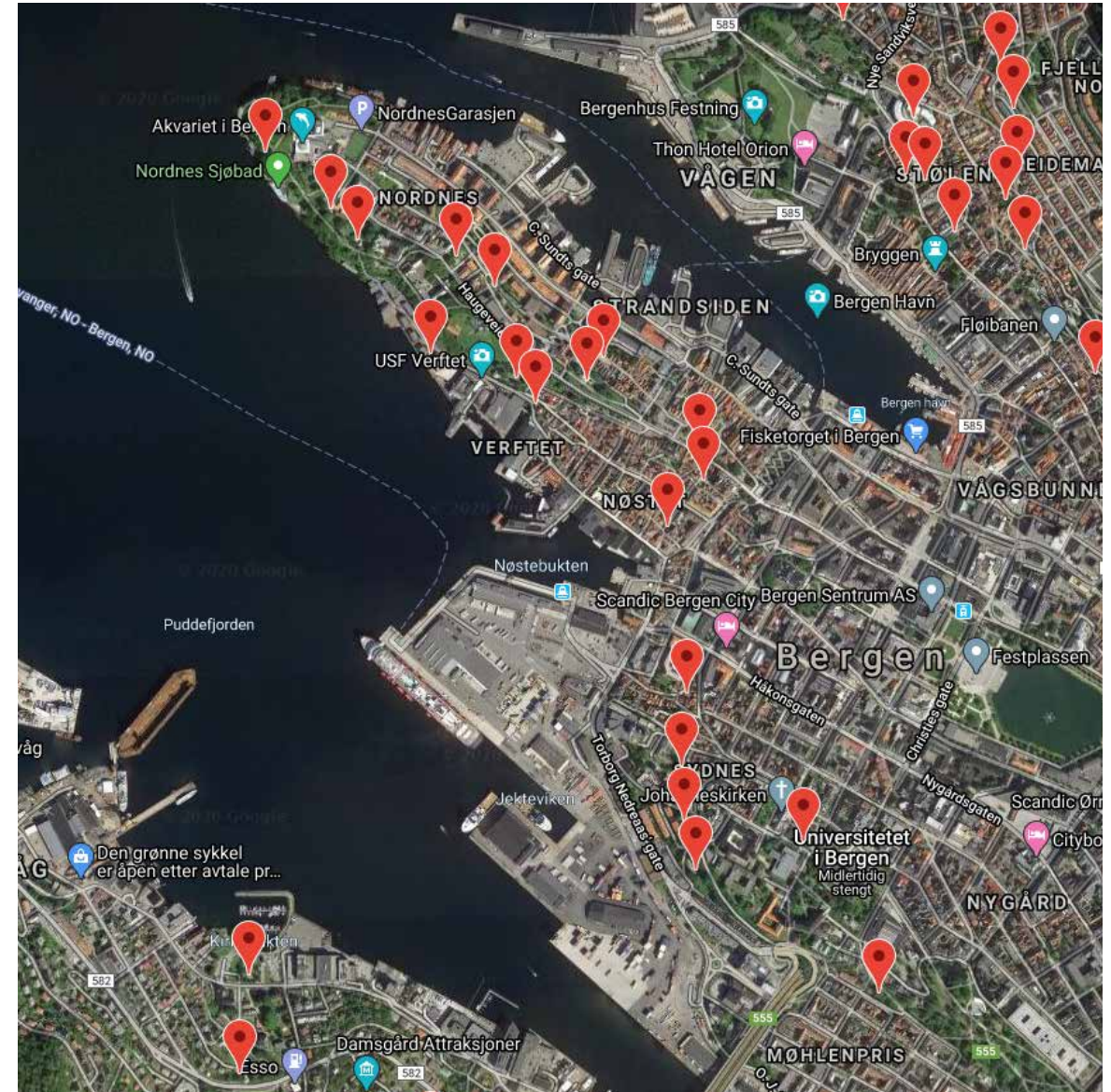
Byliv

5. Inviter til opplevelser for hele byen

Bergen har behov for lekeplasser og aktiviteter

- Del av politisk plattform til byrådet
- Viktig med lek og aktiviteter for folkehelse
- Lek og aktiviteter for ulike aldersgrupper
- Lek og aktiviteter i natur
- Lek og aktiviteter i sjø
- Aktiviteter under tak

Dokken kan tilby lek for alle

Og aktiviteter knyttet til sjøen

Øyene er fleksibel strategi for å programmere

Elisabeth quay, Perth

Ut mot havet

Brooklyn Bridge park, NY

Rasau walk, Singapore

Forskning og undervisning

- Akvariet som nasjonalt formidlings- og forskningsenter
- Hl og marin klynge med forskningssenter
- Vitensenter knyttet kunnskap om havet
- Videregående skole knyttet på klyngen

Opplevelser for hele byen

Aktivitetspark

Videregående skole

Skolebåt

Akvariet

Havparken

Vitensenter

Møteplass

Sjøbad

Lek

Bryggeliv

Matsenter

Sjøaktiviteter

HI - forskningscenter

Ut mot havet

6. Bygg nabolag

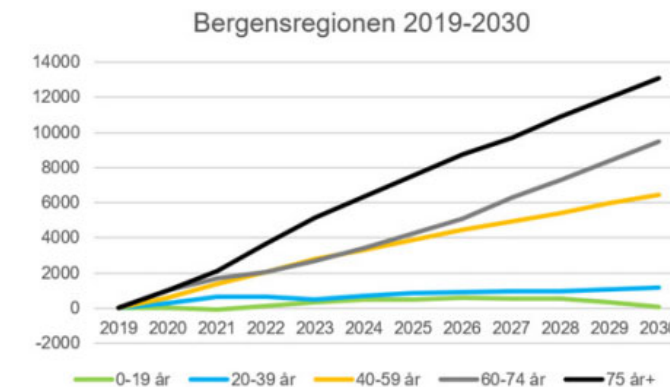

Hva finnes under #mittbergen?

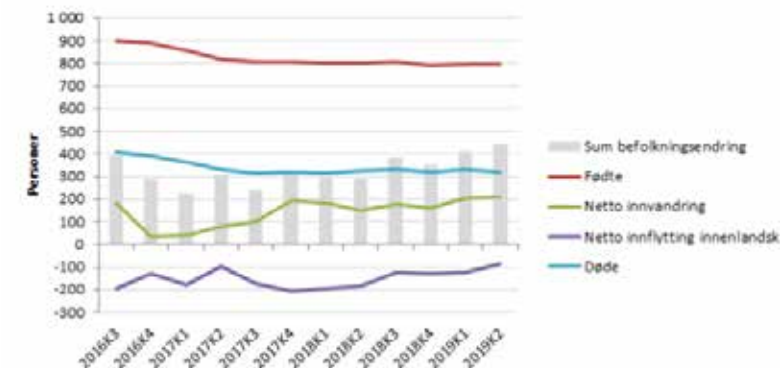

Status

- Mindre vekst
- Hovedsaklig basert på innvandring
- Stor økning i eldre over 85 år
- Barnefamiliene flytter ut av sentrum

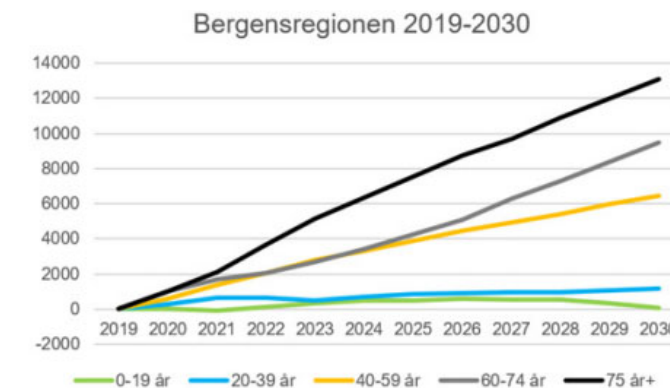

Figur 5: Sum befolkningsframskriving Bergensregionen 2019-2030 (kilde: statistikk.vest.no)

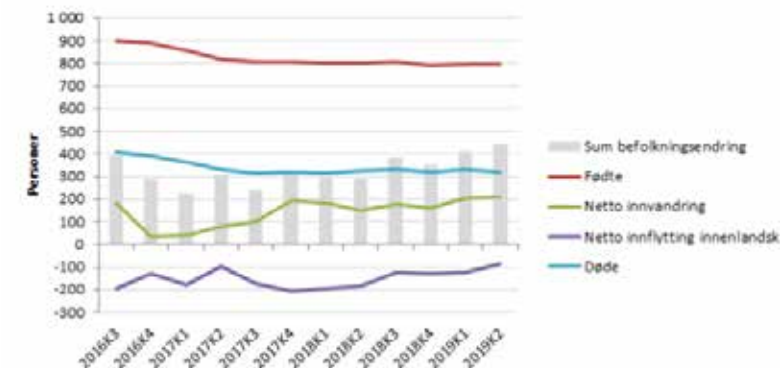

Behov (KPS)

- Økt utbyggingstakt
- Økt tilbud utleieboliger og studentboliger
- Variert boligstruktur
- Bykultur for alle aldersgrupper, funksjonsnivå og bakgrunn
- Boligforsyningsprogram legger vekt på bærekraftig utvikling, varierte boliger, og å begrense kostnad
- Bergen sentrum: mangfoldig bydel, hvor barnefamilier skal prioriteres

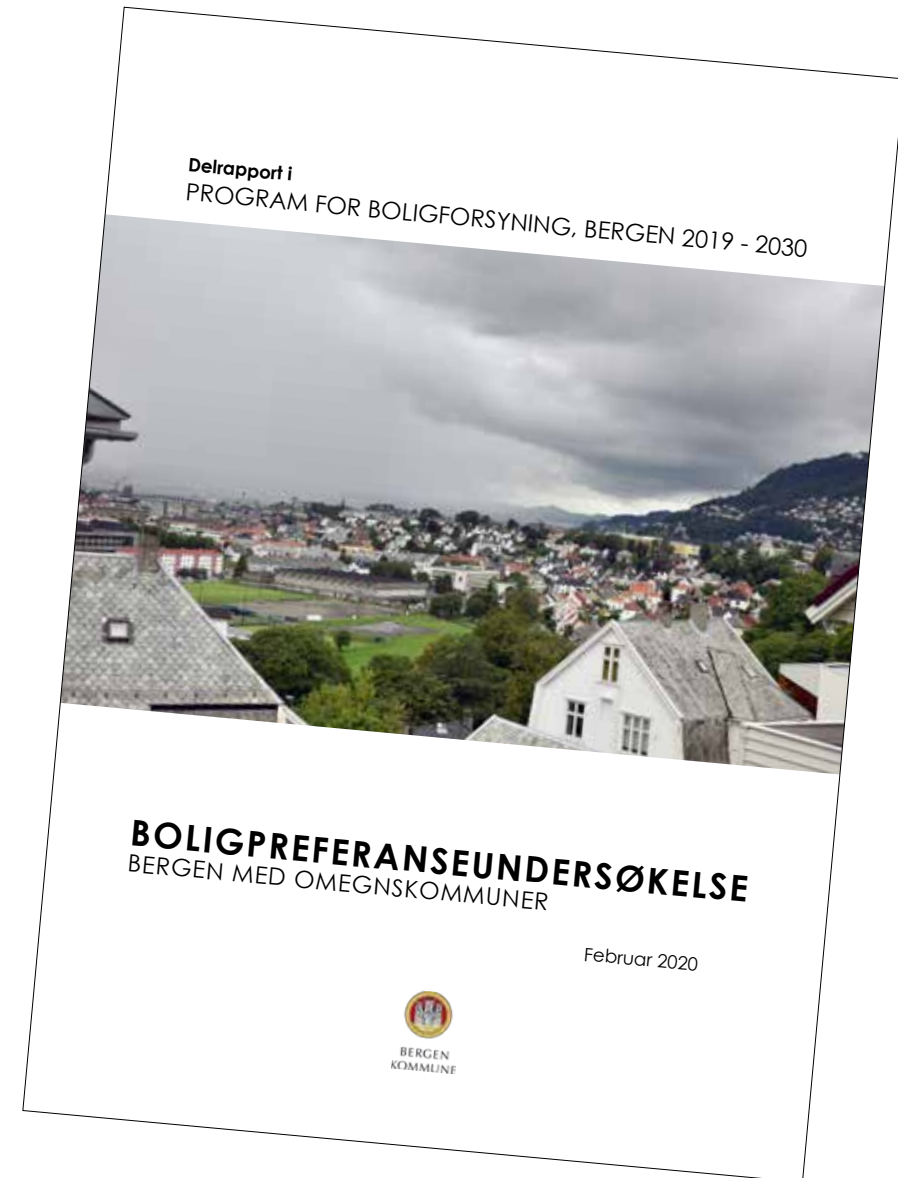
Figur 5: Sum befolkningsframskriving Bergensregionen 2019-2030 (kilde: statistikk.vest.no)

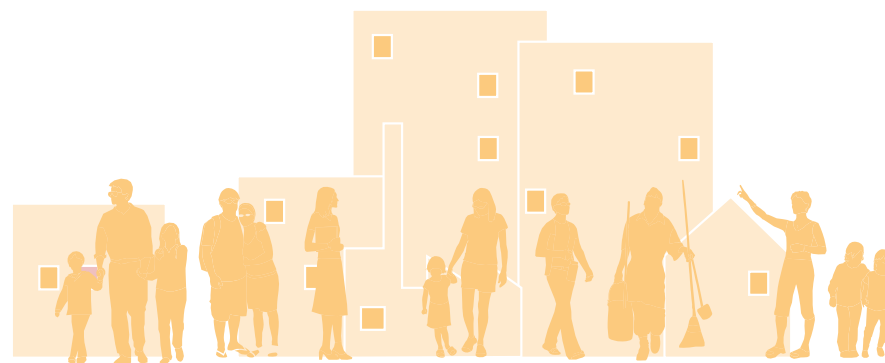
Boligpreferanser

Barnefamilier:

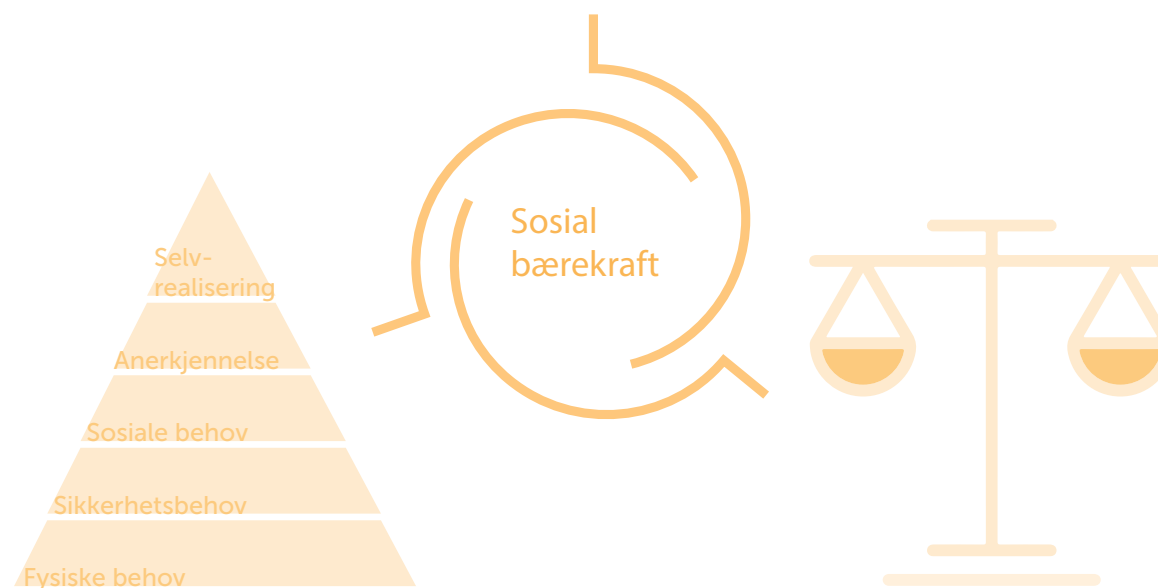
- Boligens størrelse (over 120m2)
- Egen hage
- Enebolig
- Trygt/ kriminalfritt
- Trafikksikkerhet
- Lett tilgang til skole
- Kollektivtransport
- Parkering, solforhold, utsikt....

Sosial bærekraft

Robuste og produktive nabolag

Mennesket i sentrum

Et mangfoldig botilbud

Sosial bærekraft

Progress bar: 12 dots, 1st dot highlighted in green.

Kunnskap om befolkningen og deres behov	Liten grad	Middels grad	Høy grad	Ikke relevant/ Vet ikke
Har man oversikt over befolkningssammensetning, befolkningsendring, folkehelse, velferd etc.?	☐	☐	☐	☐
I hvilken grad har man oversikt over ulike interesser på stedet?	☐	☐	☐	☐
Har man oversikt over fremtidige brukergrupper?	☐	☐	☐	☐
I hvilken grad er det ambisjoner om å bygge prosjektet på kartlagte behov til målgrupper/brukere?	☐	☐	☐	☐

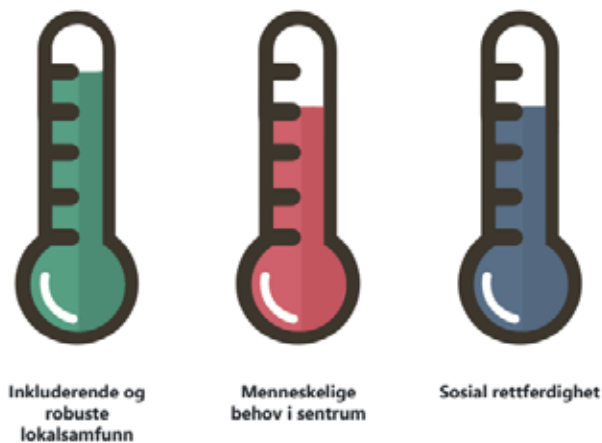
Ikke valgt Valgt

NESTE

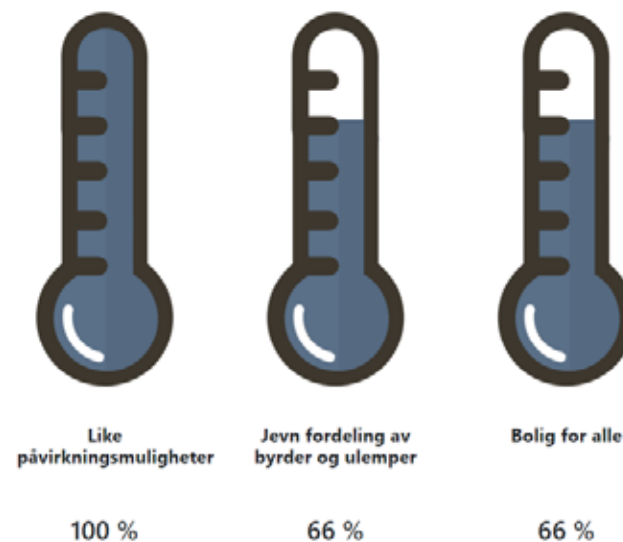
Sosial bærekraft

- Nettverktøy med ulike tema
- Indikatorer, sjekkliste
- Påvirker programmering, konsept

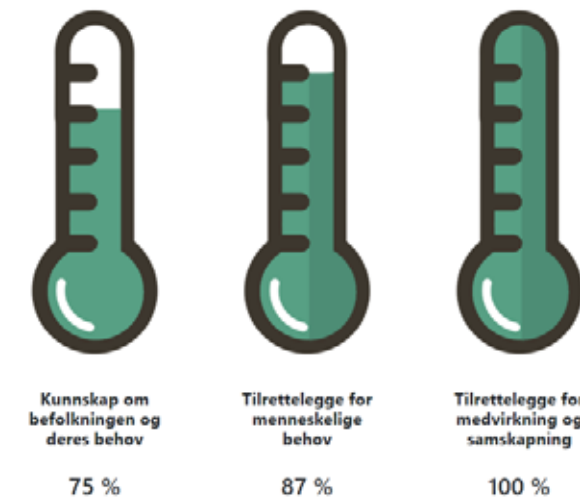
Resultater

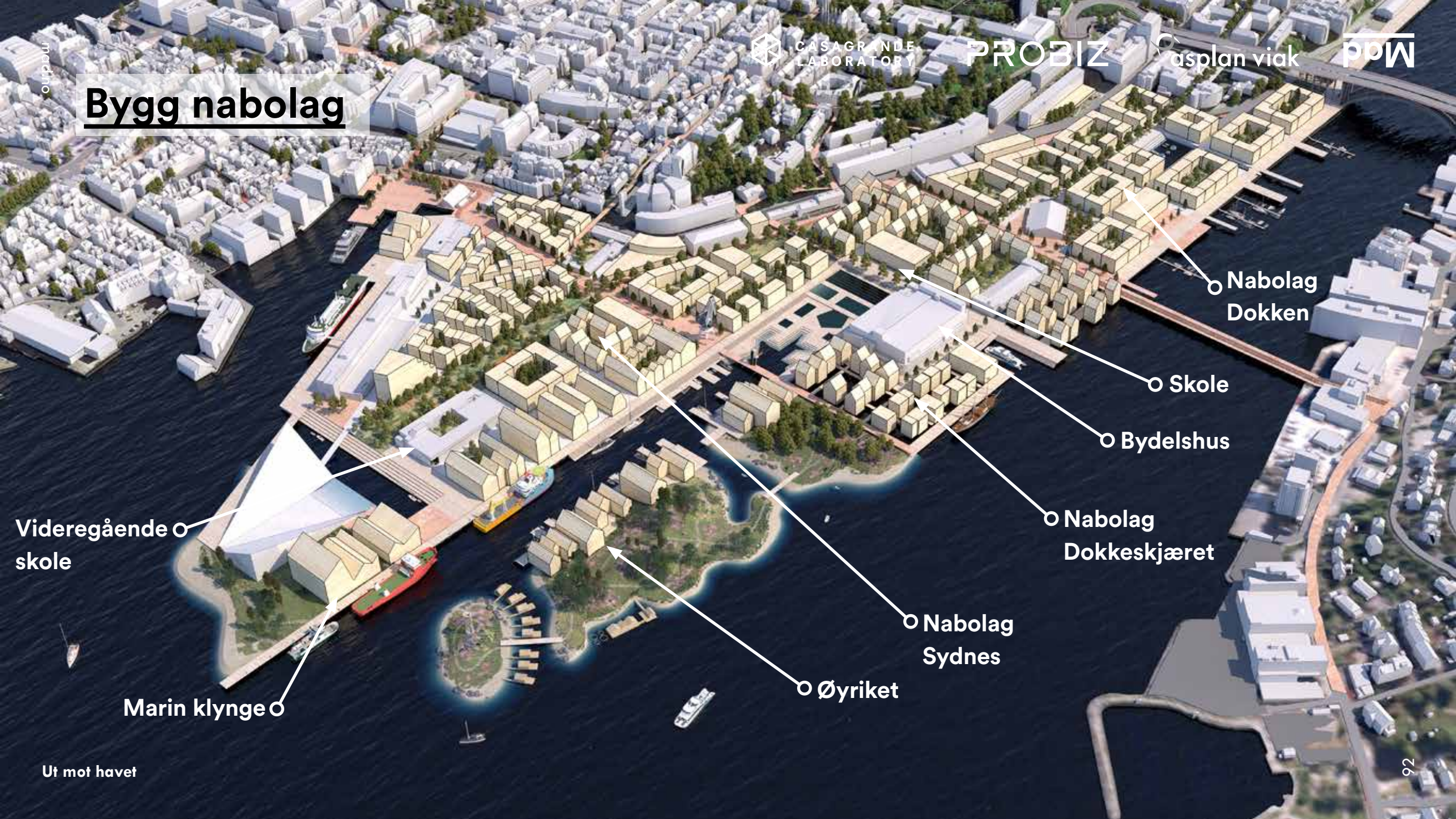
SOSIAL RETTFERDIGHET

MENNESKELIGE BEHOV I SENTRUM

Bygg nabolag

Nabolag
Dokken

Skole

Bydelshus

Nabolag
Dokkeskjæret

Nabolag
Sydnes

Øyriket

Videregående
skole

Marin klynge

Ut mot havet

7. Utnytt kommunalt eierskap

Kommunens rolle

- Tradisjonelt: regulere selge seg gradvis ut, sørge for infrastruktur i en eller annen form
- Men her jo kommunen eier. Har altså alle muligheter!

Kommunens rolle

Gjennomføringsmodeller

Kommunen som
initiativtager

Aktiv tomtepolitikk
Innovasjonsprosjekter
Boligutstilling

Kommunen som
fasilitator

Nabolagsutvikling
Sosiale boligsamvirker
Byggegrupper

Kommunen som
pådriver

Non-profit-prosjekter
Sosialt entreprenørskap
Profesjonelle byggegrupper
Arkitekt-drevet innovasjon

Organisering

- Kommunen må lage en organisasjon som ikke bare står for planlegging, men også involverer seg i bygging, medvirkning og drift.
- Dette trenger ikke gjelde alle prosjekter, og det området kan deles opp i ulike soner/områder med ulik grad av kommunal involvering; kommersielle områder, studentboliger, bofellesskap utviklet med avtale med kommunen, eksprementelle områder, boligutstilling etc
- Dette kan brukes til innovasjon og som en type grunnforskning av arkitektur
- Likeledes kan kommunen stille krav til variasjon i boligtyper innenfor de ulike modellene.

Byggfellesskap Freiburg Tyskland

"Uferdig" bolig som gjøres ferdig av beboer, Tila housing Helsinki.

Eksperimentelle boliger av gjenbruksmaterialer utviklet av Nøysom arkitekter på Svartlamoen i Trondheim

Boligutstillingen Vallastaden i Linköping i Sverige

Utnytt kommunalt eierskap

Ut mot havet

Tilby tomt til akvariet

Eksperimentell sone

Marin klynge som motor

Byggegrupper

Kommersielle boliger

Bydelshus

Boligutstilling

Sosialt boligsamvirke

8. Legg til rette for fremtidens maritime næringsliv

Behov næringsliv

- Hvilke type næringsliv trenger egentlig å ligge ved vannet? Industri? Kontorer knyttet til maritime bedrifter?
- Framtiden er usikker, og hvilke bedrifter som skal være på Dokken vil endres over tid.
- Kan uansett legges til rette for en prosess hvor næringslivet hele tiden er i utvikling.
- Bringlageret kan fungere som midlertidig start-up lokaler før Marin klynge flytter til Dokken. Bedrifter som lykkes kan få mer formelle lokaler etthvert som de bygges, eller være med videre i nye lager som frigjøres etterhvert som havnedriften forsvinner ut
- Også viktig å ha fleksibilitet slik at området kan endres i takt med behov

Legg til rette for fremtidens maritime næringsliv

Besøksrettet næringsliv, hotell, konveranser

Opplevelser

Forskning, undervisning, formidling

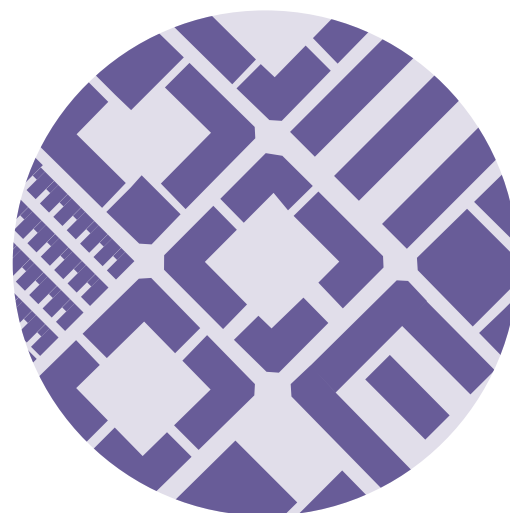
Start-up midlertidige lokaler i Bring-bygget

Marin klynge

Sjømat, kajakkutleie

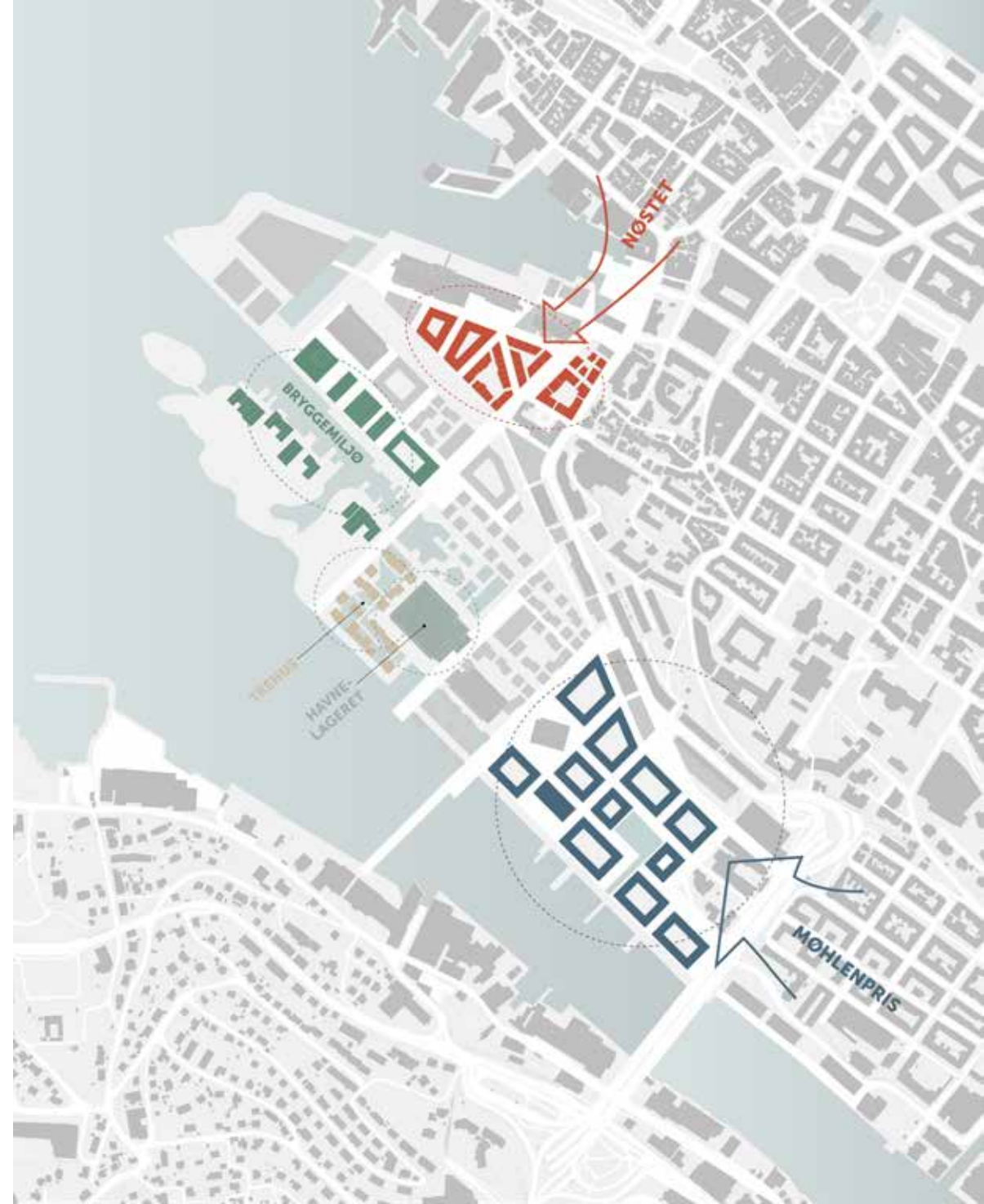
Sjørelatert næringsliv med havn

Bruk av lager

Byform

9. Utnytt Bergens kvaliteter for å gi identitet

Bergen og dokkens identitet

- Hva er Bergens identitet?
- Hva er Dokkens identitet i dag?
- Hva slags identitet skal Dokken ha i fremtiden?
- Disse tre spørsmålene er uløselig knyttet til hverandre. Vi mener at Dokkens identitet skal ha noe med Bergens identitet å gjøre. Og at den nye bydelen skal ta opp i seg karakteristika fra omkringliggende bydeler og (for)bli en del av Bergens sjel. Men vi ser også at området allerede har en identitet som kan og bør videreføres. Vi mener derfor at all bebyggelse som eksisterer på Dokken i dag, i konseptfasen bør vurderes for eventuell bevaring/transformeres for å bli en del av fremtidens Dokken.

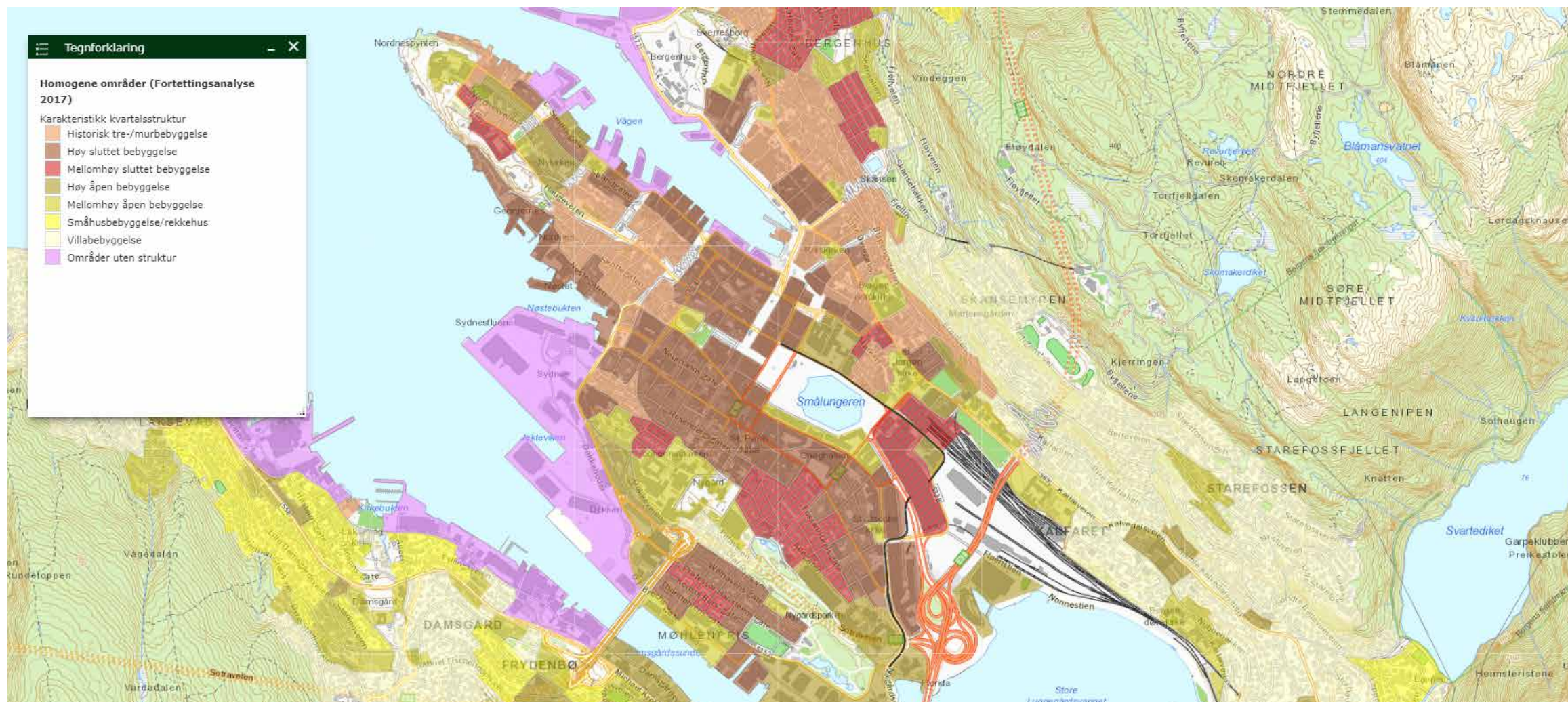

Prinsipper

- «Bergen er en TREBY». Kan alt bygges i tre?
- «Bergen er havneby». Dokken er havnen – Dokken skal være blå (blå skalasprang; bystrand, våg, kanal, slipp, kaier, brygger mm)
- «Vi bygger ikke høyere enn 6 etasjer» - Hva er Bergen skala?

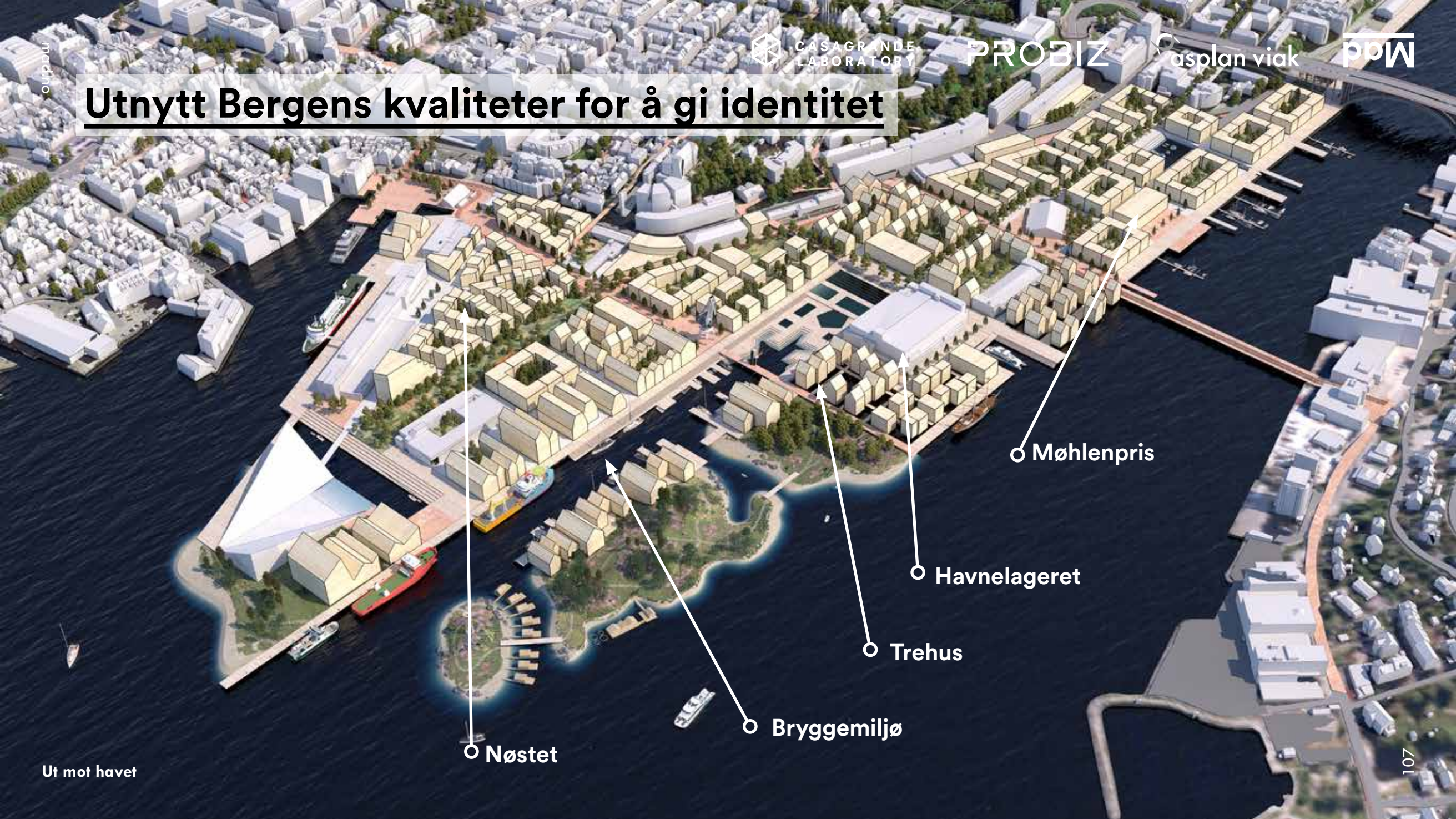
Homogene områder

Moderne Bergensspråk

Utnytt Bergens kvaliteter for å gi identitet

○ Møhlenpris

○ Havnelageret

○ Trehus

○ Bryggemiljø

○ Nøstet

Ut mot havet

10. Bruk det Dokken har

Prinsipper

- Selv om det skal bygges mye nytt så har Dokken kaier, bygg og kvaliteter som kan gjenbrukes
- Vi har hatt som et utgangspunkt at vi skal vurdere alle bygg for gjenbruk
- Vi gjør lite med dagens kaier pga forurensning
- Midlertidig bruk, og gjenbruk av det som evt rives

Bruk det Dokken har

Hurtigruteterminal

Lager

Havnelageret

Eksisterende bygg

Dagens kaier

Bringlageret

Ut mot havet

11. Skap verdens største moderne tre- og gjenbruksbydel

Recipe for Future living

Kristian Augustgate 13

Massivtre

Stora Enso paviljong, Marco Casagrande

Skap verdens største moderne tre- og gjenbruksbydel

Hurtigruteterminal

Lager

Havnelageret

Kompakt gjenbruks-
og trebebyggelse

Moderne trebrygger

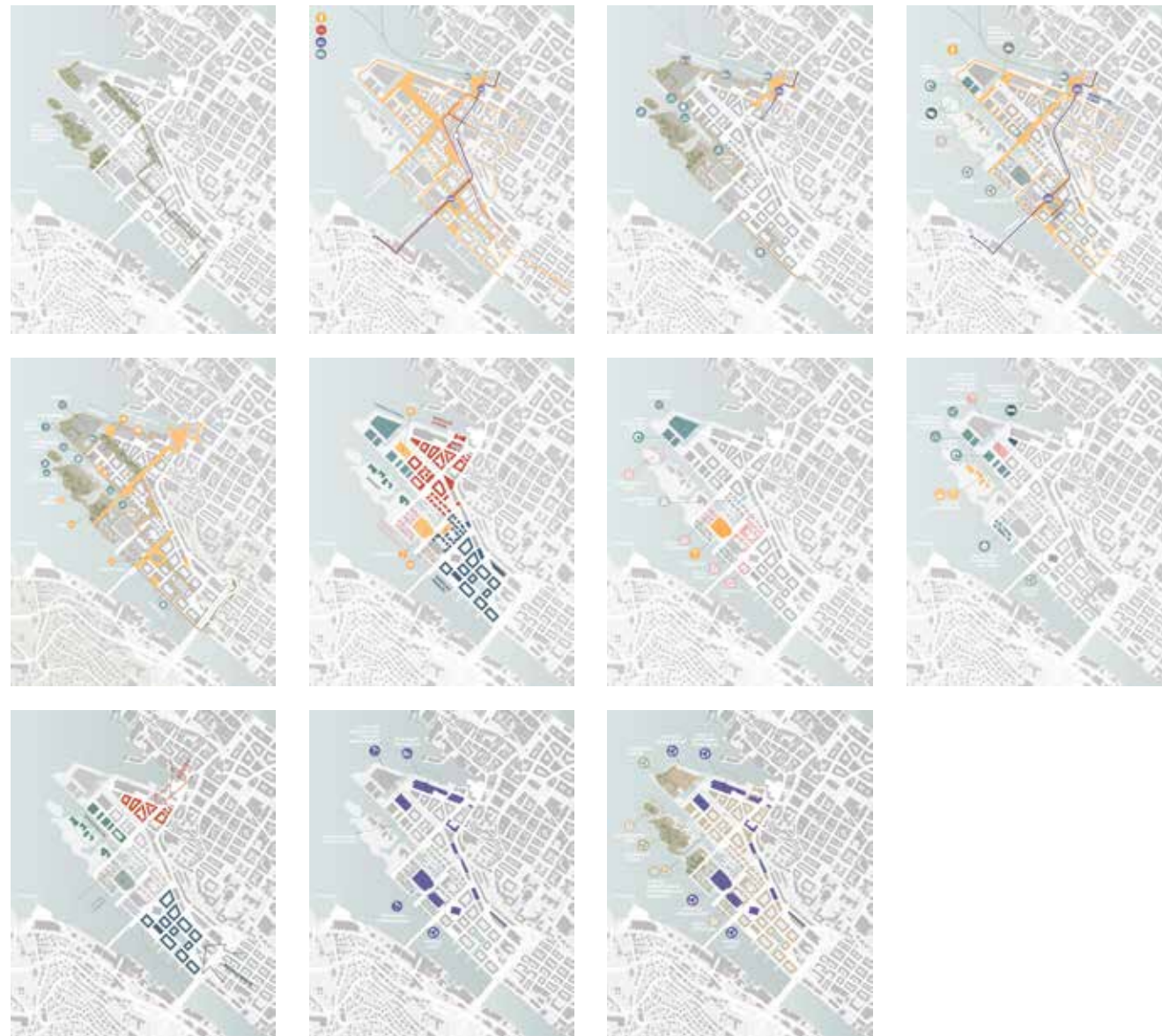
Bringlageret

Gjenbruksmasser

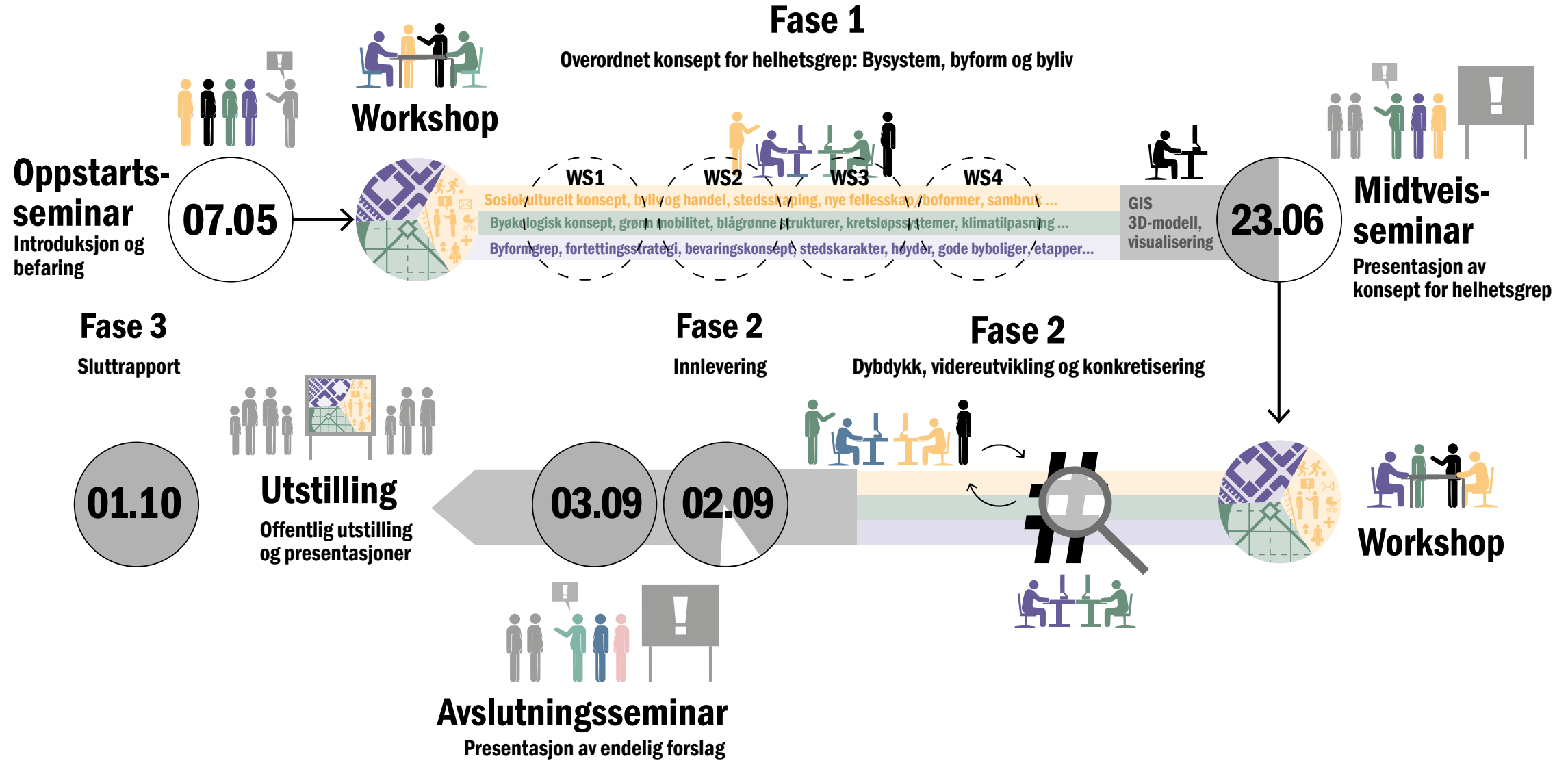
Ut mot havet

11 (foreløpige) strategier

1. Skap en ny sjølinje med unik Bergensnatur
2. Forbind/Koble Dokken med byen rundt
3. Prioriter havnefunksjoner tilpasset sentrum
4. Lag et laboratorie for bærekraftig byutvikling
5. Inviter til opplevelser for hele byen
6. Bygg nabolag
7. Utnytt kommunalt eierskap
8. Legg til rette for fremtidens maritime næringsliv
9. Bruk det Dokken har
10. Utnytt Bergens kvaliteter for å gi identitet
11. Skap verdens fremste tre- og gjenbruksbydel

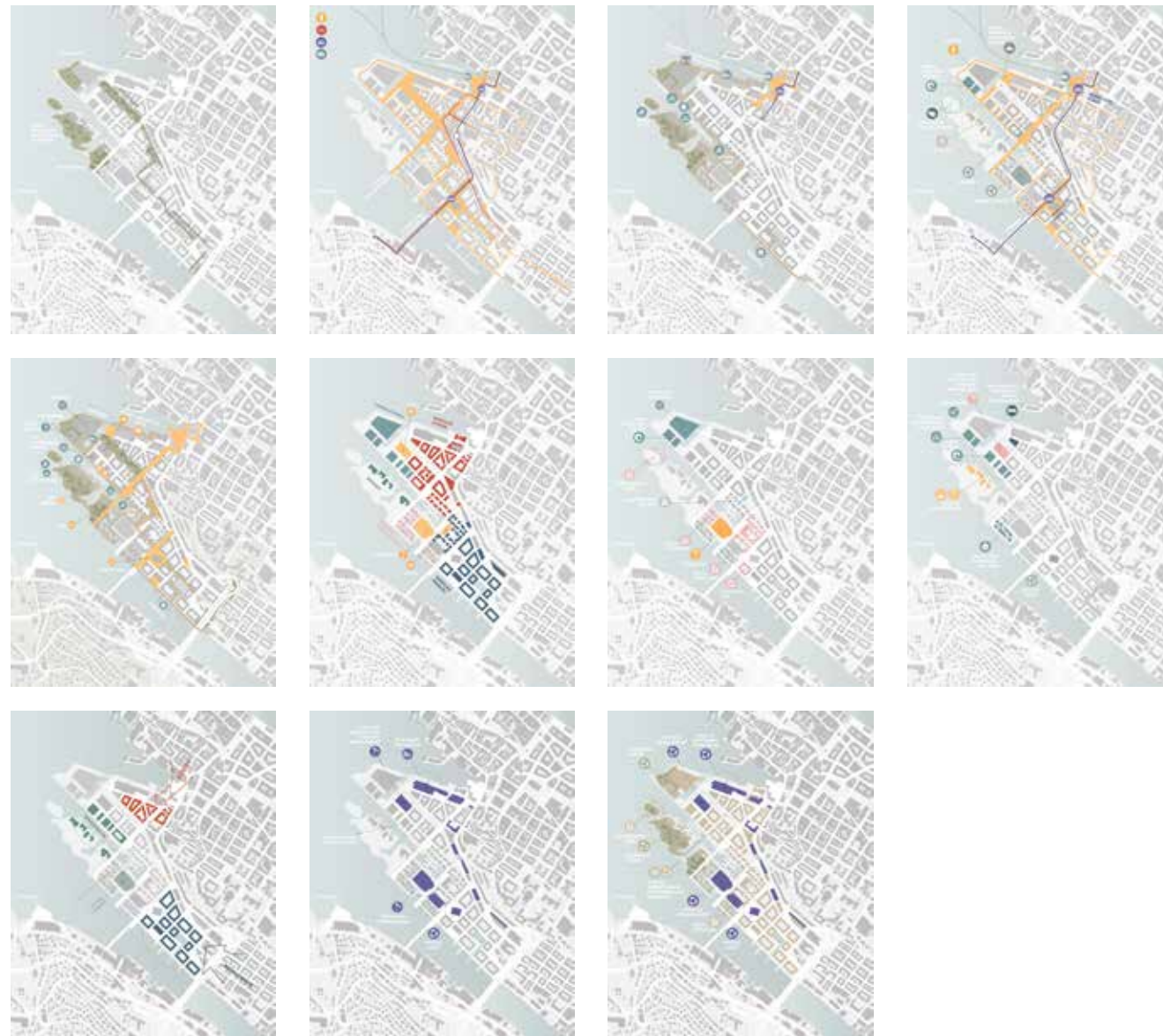

4. Videre prosess

11 (foreløpige) strategier

1. Skap en ny sjølinje med unik Bergensnatur
2. Forbind Dokken med byen rundt
3. Prioriter havnefunksjoner tilpasset sentrum
4. Lag et laboratorie for bærekraftig byutvikling
5. Inviter til opplevelser for hele byen
6. Bygg nabolag
7. Utnytt kommunalt eierskap
8. Legg til rette for fremtidens maritime næringsliv
9. Bruk det Dokken har
10. Utnytt Bergens kvaliteter for å gi identitet
11. Skap verdens fremste tre- og gjenbruksbydel

Ut mot havet! Havbyen Bergen.